МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО МОЛОДИХ УЧЕНИХ, АСПІРАНТІВ, СТУДЕНТІВ ІДГУ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Випуск 2

ІЗМАЇЛ – 2022

Актуальні проблеми навчання іноземних мов в умовах дистанційної освіти. Збірник наукових праць за матеріалами II Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції. (24 лютого 2022 р.). Ізмаїл: РВВ ІДГУ. 2022. 54 с.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:
Я.В. Кічук,
доктор педагогічних наук, професор, ректор Ізмаїльського державного гуманітарного університету.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:
Л.Ф. Циганенко – д.і.н., професор;
Т.С. Шавловська – к.філол.н., доцент;
Г.О. Олейнікова – к.філол.н., доцент.

Члени оргкомітету конференції:
Т.О. Вдовенко,
Т.В. Шиляєва.

Упорядники збірника:
О.Є. Мартинчук

Збірник містить тези доповідей учасників II Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції «Актуальні проблеми навчання іноземних мов в умовах дистанційної освіти».

Для науковців, викладачів, студентів філологічної сфери.

Затверджено на засіданні Вченої ради Ізмаїльського державного гуманітарного університету (протокол № 7 від 24.03.22 р.)

UNICHECK

Тексти публікацій були перевірені за допомогою системи пошуку ознак плагіату Unicheck в рамках проекту підтримки наукових університетських видань.

© ІДГУ, 2022
© Автори

ЗМІСТ

Вдовенко Т. Психологічні проблеми як результат дистанційного навчання (*англ.*)……..…… 4

Зварич І. Освітні технології у вивченні іноземних мов…… 6

Желяско В. Психолого-педагогічна сладова процесу формування іншомовної компетентності майбутніх судноводіїв…… 8

Князян М., Ортіна Я., Романюк Д. Актуалізація інформаційно-технологічної компетентності майбутніх педагогів у контексті дистанційного навчання іноземних мов…… 9

Кохан О., Михайлова Н. Інтернет ресурси при вивченні іноземної мови в умовах дистанційного навчання……... 12

Крюкова О. Модель змішаного навчання у викладанні академічного письма……. 17

Кулинич Г. Особистістно-орієнтований підхід в навчанні іноземної мови…… 19

Мітіна О., Ростомова Л., Павлюк Х. Впровадження інноваційних технологій у навчанні іноземної мови……. 22

Олейнікова Г. Шляхи реалізації змішаного навчання *(англ.)*……... 24

Потапенко Н. Специфіка використання веб-сервісів на уроках англійської мови в умовах дистанційного навчання…….. 26

Слободяк С. Роль тестування в умовах дистанційного навчання……. 29

Стоянова Л. Розвиток емоційного інтелекту учнів на уроках зарубіжної літератури……...… 31

Ткаченко Л. Вивчення англійського вокабуляру (*англ.*)……...… 39

Четверікова О. До проблеми навчання перекладу на основі аудіовізуальних матеріалів у період глобалізації (*англ.*)……... 43

Шикиринська О. Метод проєктів як освітня технологія в навчанні (з досвіду роботи кафедри англійської філології ІДГУ)…….. 47

Шиляєва Т. Змішане навчання та написання есе (*англ.*)……... 49

PSYCHOLOGICAL PROBLEMS AS A RESULT OF DISTANCE LEARNING

Тетяна Вдовенко
кандидат філологічних наук, доцент
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Vdovenko_Tanya@i.ua

Distance learning dictates the need for psychological support of this process and providing psychological comfort to its participants. Psychological problems that have arisen as a result of the transition of students to distance learning is not a new phenomenon. It originated several decades ago. However, the problem received a wide scale and discussion after the introduction of lockdown and the mass transition to distance learning around the world in connection with the pandemic (COVID-19).

Currently, scientists identify six of the most common psychological problems, among which they distinguish technical problems, ignorance of the basics of time management, weak self-motivation and isolation [1; 2; 3; 4].

Firstly, all scientists note that if in normal mode students are expected to listen passively to the lectures and make notes, virtual discussions, working with a personal account and materials in various multimedia formats require actions. It can be difficult for students with a «traditional» mindset to adapt to such changes.

It is well known that any changes cause discomfort. Psychologists recommend to focus on the advantages of modern education and make it possible to master new skills.

Technical problems and Internet connection speed lead to the frustration of students and reduces involvement in the learning process. Nevertheless, technological skills are mandatory for successful completion of studies.

Among recommendations for teachers is to create a separate chat for information and frequently asked questions section where students can contact in case of technical problems, make a separate email box for requests.

Students must be recommended technical support service, where they can contact in case of failures.

The problem of students' *weak self-motivation* leads to a temptation to postpone their studies for later. Recommendations for teachers are to make interesting lectures, arrange emotional and fascinating discussions, connect the material of classes with real life. Universities must set up an appropriate library of video tutorials, which will always be available.

The students can be recommended to log in to the training platform daily to see tasks and chat discussions, communicate with teachers if needed.

One of the wide problem is a *lack of social interaction*. Being with each other and the teacher directly advice students to react instantly, share experiences. Failures of communication is one of the important skills, which students lose by switching to distance learning. Without the company of friends, noise in the classroom and personal contact with the teacher, students studying remotely may experience loneliness. To solve this problem the teachers are recommended to help students overcome loneliness, discuss it. The following strategies will help:

- take the time to talk to students about an abstract topic;
- make the communication personal (address everyone by name, use friendly tone);
- arrange video conferences (during which discuss vital questions);
- create interesting tasks.

Explaining the learning goals for the day is also a good idea. Showing your students that you are open to communication: asking everyone how you can help them, telling them how you are coping with the current situation yourself, being kind when evaluating assignments also will improve the situation.

If you realize that you cannot cope with the feeling of loneliness and separation, and it is difficult for you to share your feelings, speak to someone, who can support you.

A distance teacher faces certain psychological difficulties in his work. These may be difficulties in organizing the activities of students, in determining their individual characteristics

and choosing the style of pedagogical communication. The problems of increasing and maintaining the motivation of learning, creating a favorable socio-psychological climate in the group are also significant.

With distance learning, most often the teacher cannot directly observe the emotions of students (non-verbal components of communication), track moments of concern or misunderstanding and promptly respond to the needs of the participants.

The range of work of a teacher with distance learning participants is quite wide. First of all, it is necessary to work on creating an atmosphere of trust and mutual support of students, to form the motivation for active participation of students in the educational process.

An important point is the study of the level of the development and features of the flow of cognitive processes in distance learning, assistance in overcoming difficulties associated with the perception of the material in an interactive educational environment.

The teacher also studies individual personal characteristics, the nature of interpersonal relationships of the participants in distance learning, in order to ensure an individually differentiated approach and the development of an individual one.

Information about the personality traits of the trainees (self-esteem, the nature of motivation, the level of anxiety, the peculiarities of the cognitive sphere and others) allows the teacher to determine the style of interaction with each of the trainees, identify possible difficulties in the learning process, choose methods of support and assistance.

Choosing the optimal style of communication by a particular group of students, tracking group dynamics, forming a favorable climate in the educational environment, settling disputes set the task for the teacher to act as an intermediary, mediator.

A number of features characteristic of distance learning affect the psychoemotional state of the participants.

An interesting educational process that affects students emotionally becomes much more effective.

On the one hand, the lack of direct contact between the teacher and the student reduces the degree of personal influence on the emotional coloring of the acquired knowledge. On the other hand, the main emphasis is on the activation of creative abilities, which gives more opportunities for positive emotions from achievements and learning outcomes.

Distance learning contributes to getting less positive emotions in the field of interpersonal relationships, because communicating people always react emotionally to others.

Thus, the enrichment of students' emotional experiences increases the effectiveness of interaction between them and rise the assimilation of knowledge.

Changing activities is also one of the important factors. Controversial, unexpected and original ideas will also interest listeners.

Different forms of work cause bursts of brain activity, arouse curiosity, which supports attention and improves memorization of the material.

It is advisable to use terms and examples that are understandable to the students, to provide information on how this program will help them become more competent and effective.

Encouraging high-quality assignments completed will create a sense of satisfaction among the students.

We live in a changing world. Modern life dictates us to learn how to use gadgets not only for entertainment, to become flexible, to take responsibility for knowledge into our own hands. We can conclude that distance learning, though it has its psychological problems, has a big future.

Література:

1. Боярко Т.Н. Психологические особенности дистанционного обучения. URL:https://videouroki.net/razrabotki/psikhologhichieskiie-osobiennosti-distantsionnogho-obrazovaniia.html

2. Проблемы дистанционного обучения и способы их решения. https://4brain.ru/blog/problemy-distancionnogo-obuchenija-i-sposoby-ih-reshenija/

3. Прутков К. Психологические особенности дистанционного обучения в различных моделях. URL: https://studme.org/381266/pedagogika/psihologicheskie_osobennosti_distantsionnogo_obucheniya_razlichnyh_modelyah

4. Фадеев Е.В. Организационные и психологические проблемы дистанционного обучения. Мир науки, культуры, образовния. Вып. 3 (64). 2017. С. 308-310.

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Ірина Зварич
доктор педагогічних наук, професор, професор
Державний торговельно-економічнтй університет

Світова пандемія вплинула на активне опанування дистанційними технологіями навчання, зокрема опанування іноземною мовою на відстані. Нині освітні дистанційні технології навчання є на часі та актуальними у викладанні навчальних дисциплін, тому заняття з іноземної мови стали цікавішими за змістом, багатшими на інформацію і всебічно висвітлюють необхідний навчальний матеріал з дисципліни.

Дистанційні освітні технології у викладанні іноземної мови використовуються у навчальному процесі для: доповнення навчального процесу опанування іноземною мовою; мотивації та стимулювання студентів в опануванні мовою; легкості і доступність в управлінні та моніторингу досягнень студентів; інтерактивності в опануванні іноземною мовою; обміну досвідом,

Доповнення навчального процесу дистанційними технологіями опанування іноземною мовою широко використовуються у навчальному процесі. Традиційна система навчання поступається новим освітнім технологіям викладання навчальних предметів, зокрема опануванню іноземною мовою, тому варто доповнювати навчальний процес такими технологіями, які є привабливими та ефективними у вивченні навчальних дисциплін. Традиційні методи викладання гарно поєднується у навчальному процесі з дистанційними технологіями та вмінням і професіоналізмом викладача викладати навчальну дисципліну, зокрема опанувати іноземну мову студентами, причому опановувати дистанційно. Технології допомагають оживити заняття, використати відео та аудіо записи з носіями мови, зокрема додатково подивитися їх або послухати у зручний для студентів час з метою ґрунтовного її опанування. Вихованці не лише слухають як звучать носії мови, але й відтворюють його у власному темпі, використовуючи миттєвий переклад для вивчення мови і поповнення словникового запасу у разі потреби. Студенти мають нагоду у зручний час читати, слухати, дивитися автентичні, сучасні та історичні, цікаві тексти і фільми, водночас спілкуватися з носіями мови, опановуючи лексичні одиниці.

Мотивація та стимулювання студентів в опануванні іноземною мовою допомагає вихованцям відчути себе більш мотивованими, використовуючи дистанційні форми навчання, за допомогою яких вони можуть практикувати вивчення іноземної мови, а саме: розпізнавати голос і тембр носіїв мови, виконувати інтерактивні мультимедійні вправи, зануритись у мовне середовище.

Дистанційні технології перетворюють студентів з пасивних слухачів на активних учасників навчального процесу, використовуючи

різноманітні комплексні програми, які можуть синхронізувати навіть без Інтернету.

Використання дистанційних освітніх технологій є одним із методів який переважно підтримується тими, хто викладає іноземну мову або вивчає її, тому всі завдання повинні відповідати стандартам опануванню мови, розроблені викладачем і зорієнтовані на студентів з відповідним рівнем її володіння.

Освітні технології спонукають і мотивують студентів до вивчення мови, бо зроблені записи навчальних матеріалів, зокрема аудіо та відео матеріалів, є з одного боку зразком вимови та автентичності, а з другого мотивуючим стимулом до опанування мови.

Варто змінити налаштування мови на пристроях та облікових записах у соціальних мережах і студенти мають змогу вивчати саме ту мову яку обрали. Миттєвий переклад,

допоможе зрозуміти сутність слова та автентичного тексту. Можна мати кілька версій перекладу і водночас не на одну, а на декілька мов.

Легкість і доступність в управлінні та моніторингу досягнень студентів за допомогою освітні технології, які дозволяють легко складати списки груп вихованців і керувати ними, надсилати повідомлення і оцінювати рівень якості їхніх знань за допомогою тестів та іспитів. Нині багато завдань, що мають адміністративний характер вирішують завдяки он-лайн освітнім платформам, які пропонують незлічену кількість функцій, пристосованих до потреб освітніх центрів. Вони не тільки дають навчальним закладам найкращий та найефективніший контроль над активацією облікових записів, розсиланням автоматичних повідомлень, але й виконувати важливі завдання щодо моніторингу студентів за допомогою спеціального програмного забезпечення.

Працюючи у платформі Microsoft Teams, ми створюємо тести для студентів, причому можемо робити із завданням випадкового вибору, що дає можливість перемішати питання так, щоб кожен студент отримав ті ж самі питання, але в іншому порядку і з автоматично підрахованими балами. Такий підхід до створення тестів допомагає уникати списування відповідей студентами один в одного та спрямовує до самостійного його виконання.

Інтерактивність в опануванні іноземною мовою сприяє активному використанню освітні технології студентам і дозволяє їм бути більш креативними та активними як на заняттях, так і в процесі самостійної роботи. Студенти готують короткі повідомлення, презентації з навчального матеріалу протягом самостійної роботи, тому на заняттях вони діляться своїми напрацюваннями, знаннями із своїми одногрупниками, демонструючи свій рівень якості знань, умінь та навичок. За допомогою освітніх технологій вихованці краще готуються до занять, вивчають навчальний матеріал та опановують лексичні одиниці, беруть участь у роботі мозкового шторму, дискусій, ігор [2]. Водночас і викладачі мають привабливі ресурси для підготовки дидактичного навчального матеріалу, щоб зробити свої заняття цікавими та комунікабельними, де всі студенти можуть брати участь незалежно від їхнього рівня якості знань.

Обмін досвідом завжди залишається невід'ємною частиною підвищення рівня якості навчального процесу, оскільки постає необхідність у вивченні нових методів та підходів в опануванні іноземною мовою, які б поєднували традиційні методики з сучасними інформаційними технологіями. Ключовою потребою у вивченні іноземної мови залишається спілкування, тому варто звернути увагу на практику спілкування, зокрема на рівень якості знань, умінь, навичок, що передається з досвідом.

У Новому тлумачному словнику української мови зазначається, що досвід –це сукупність знань, умінь, які здобуваються у житті, на практиці [1, с. 595].

Отже, викладач передає свої знання, уміння, досвід щодо вивчення іноземної мови в аудиторії набагато ефективніше, якщо навчальний процес доповнено освітніми технологіями. Освітні технології варто використовувати як допоміжні засоби передачі інформації для ґрунтовного опанування іноземною мовою, але замінити постать викладача, його ораторські здібності, комунікативні вміння у процесі викладання навчальної дисципліни не можливо. Варто враховувати, що мовленнєві навички за своєю природою є механічними, а комунікативні вміння мають творчий характер, тому вдосконалення умінь і навичок усного спілкування студентів відбувається індивідуально та поступово, а освітні технології спонукають до ґрунтовного опанування іноземною мовою.

Література:

1. Новий тлумачний словник української мови в 3 томах. Т. 1. 2007. 595 с.
2. Zvarych I.M., Ralaur S.M., Prymachenko N.M., Romashchenko I.V, Romanyshyna I.V. Gamification as a Tool for Stimulating the Educational Activity of Students of Higher Educational Institutions of Ukraine and the United States [Iryna M. Zvarych, Svitlana M. Kalaur, Natalia M. Prymachenko, IOnna V. Romashchenko, Oksana Ia. Romanyshyna]. *Journal «European journal of Educational Research».* 2019. V. 8. Issue 3. P. 875-891.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА СЛАДОВА ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ СУДНОВОДІЇВ

Василь Желясков,
доктор педагогічних наук, професор
Дунайський інститут Національного університету
«Одеська морська академія»

Процес формування іншомовної компетентності майбутніх судноводіїв на сьогодні є недостатньо дослідженим. Отже, освітяни сьогодення та судноплавні компанії наголошують на актуальності цієї проблеми в контексті гарантування безпеки судноплавства. Саме недостатня теоретична база щодо психолого-педагогічних аспектів формування повсякденного іншомовного спілкування майбутніх моряків-судноводіїв та існуюча практична нагальність у вирішенні даного питання спонукали нас звернутись до цієї проблеми.

На нашу думку, психолого-педагогічні основи формування іншомовної компетентності майбутніх судноводіїв ґрунтуються на аналізі компонентів іншомовної компетентності в процесі проходження плавальної практики в міжнародному екіпажі та визначенні чинників її формування, що дає можливість виокремити шляхи та технології її формування, а саме: формування навичок міжкультурного спілкування з урахуванням специфіки практичної реалізації іншомовної компетентності в процесі проходження плавальної практики в міжнародному екіпажі; стимулювання розвитку компонентів іншомовної компетентності майбутнього моряка в процесі аудиторного навчання.

Методологічну основу розробки проблеми склали: положення про походження мовлення (Л. Виготський, О. Лурія, Б. Ломов, О. Леонтьєв, Л. Щерба); положення про єдність діяльності й поведінки особистості (Б. Ананьєв, Л. Виготський, Л. Анциферова, Б. Ломов); теоретичні положення психологічної теорії діяльності (О. Леонтьєв, С. Рубінштейн, В. Семиченко); теорії навчання та розвитку особистості (Г. С. Костюк); інтегративно-особистісний підхід (Г. Балл, О. Лазурський, В. Мясищев).

Аспектам іншомовної компетентності, її формуванню присвячена значна кількість наукових робіт вчених (Г. Архіпова, Є. Верещагін, І. Зимня, Є. Пассов, В. Костомаров, С. Тер-Мінасова, Л. Щерба та інші).

Науковці Г. Архіпова, М. Воловікова, Н. Ізорія, О. Касаткіна, С. Козак, Л. Ступіна, С. Цимбал та інші дають різний перелік компонентів іншомовної компетентності. Психологічний підхід до формування іншомовної компетентності майбутнього судноводія дозволив виділити такі компоненти, як: змістовно-процесуальний (міжкультурний, психолінгвістичний, стратегічний, когнітивний аспекти), мотиваційно-цільовий та соціально-моральний [3].

Отже, комунікація фахівця флоту регламентована загальноприйнятими вимогами міжнародної організації (ІМО). Мета такої регламентації є мінімізувати вплив людського фактору у процесі професійної комунікації моряків. З цією метою введені стандартні фрази міжнародної морської комунікації моряків, які є обов'язковими для вжитку всіма моряками міжнародного флоту [2].

Тож, з огляду на можливість негативного впливу людського фактору на комунікацію взагалі та іншомовну зокрема, майбутні моряки-судноводії мають прагнути до його мінімізації, але враховувати потенційно можливий вплив цього фактору на ефективність власної діяльності в процесі проходження плавальної практики.

Процес проходження плавальної практики виявляє потреби у специфічних навичках та вміннях в межах іншомовної компетентності, вона набуває нового змісту, де мають враховуватися такі компоненти іншомовної компетентності, як: міжкультурний, психолінгвістичний, стратегічний, соціально-моральний та інші [1].

Повертаючись до навчання, здобувач морської освіти констатує невідповідність своєї іншомовної підготовки вимогам та потребам, що виникали в процесі проходження плавальної практики.

Слід зазначити, що виявлені психологічні ідеї використання психотехнічних вправ на заняттях іноземної мови, створені на основі винайдених чинників формування

іншомовної компетентності моряка, можуть бути використані в розбудові змісту і форм організації навчально-виховного процесу на сучасному етапі викладання дисципліни «Англійська мова за професійним спрямуванням» для закладів, що здійснюють підготовку професійних кадрів для річкового та морського флоту, та для проведення мовних тренінгів, факультативних та індивідуальних занять з майбутніми моряками-судноводіями.

Використання психотехнологій майбутніми фахівцями морської галузі в процесі проходження плавальної практики в міжнародному екіпажі дасть можливість знаходити стратегії подолання комунікативних утруднень, обирати адекватну поведінку в умовах міжкультурного спілкування, контролювати прояви негативних емоцій, уникати конфліктів і т. ін., таким чином, завдяки успішному міжособистісному спілкуванню сприяти збереженню свого психічного здоров'я та завдяки адекватній професійній комунікації сприяти гарантуванню безпеки мореплавства. Тому, ми рекомендуємо включати вправи психологічного супроводу в процес навчання професійної англійської мови саме до проходження плавальної практики.

Література:

1. Гришкова Р. О. Формування іншомовної соціокультурної компетенції студентів нефілологічних спеціальностей : Монографія . Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2007. 424 с.
2. Желясков В.Я. Структура і сутність професійної компетентності майбутнього перекладача. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. Збірник наукових праць. Випуск 20, том 2. Одеса, 2016. С. 126-130.
3. Овчарук О.В. Компетентнісний підхід до формування змісту середньої освіти: досвід зарубіжних країн. Комп*етентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики*. К.: «К.І.С. », 2004. 112с.

АКТУАЛІЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ У КОНТЕКСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Маріанна Князян
доктор педагогічних наук, професор
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
kniazian1970@gmail.com
Ортіна Яна
заступник директора з навчально-виховної роботи
спеціалізованої школи № 10 І-ІІІ ступенів імені льотчиків-космонавтів
Г. Т. Добровольського і Г. С. Шоніна
Одеської міської ради Одеської області
ortinayana@ukr.net
Діана Романюк
старший викладач
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
dianyazyan@gmail.com

Соціально-економічна ситуація в світі, спричинена пандемією COVID-19, змусила організовувати навчально-виховний процес у режимі онлайн, саме тому однією з найбільш важливих проблем сучасної освіти є підготовка майбутніх учителів та викладачів до ефективного використання інновацій, зокрема й у процесі навчання іноземних мов. Окрім того, в освітньо-професійних програмах зазначається про необхідність формування загальної компетентності «здатність використання інформаційних і комунікаційних технологій» та спеціальної компетентності «здатність до навчання іншомовного матеріалу та іншомовного мовлення загального / професійно орієнтованого характеру з використанням сучасних підручників, інформаційно-комунікаційних технологій, мережі Інтернет» [1, с. 7; 2, с. 9]. Отже, проблема актуалізації інформаційно-технологічної

компетентності здобувачів освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів набуває неабиякої значущості.

Насамперед слід виокремити такі важливі аспекти знань, котрі репрезентують структуру окресленої компетентності, як-от інформаційно-глобалізаційні, що концентрують уявлення здобувачів вищої освіти про функціонування світового інформаційного простору, мережі інформаційних комунікацій, інформаційну політику нашої країни; інформаційно-індивідуальні, які відображають знання про комп'ютерну техніку, новітні інформаційні технології, програмне забезпечення, інформаційні ресурси та їх потенціал в активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів та студентів.

Важливим компонентом будь-якої компетентності є й емоції особистості. З огляду на те, що здобувачі вищої освіти використовують інформаційно-технічні засоби задля генерації нової інформації, підвищення ефективності дистанційного навчання, спілкування з досвідченими педагогами-практиками щодо проблем, котрі виникають у навчально-виховному процесі, емоціями, що входять до структури інформаційно-технологічної компетентності, виступають гностичні та комунікативні

Має сенс наголосити й на важливості тих ціннісних орієнтацій, що також відображають структуру інформаційно-технологічної компетентності майбутніх учителів іноземних мов (гуманістичні цінності, інтелектуально-пізнавальна мотивація), котрі, на нашу думку, діють як своєрідний захисний шар від руйнівного впливу інформаційної анти-культури. Останнім часом набуває неабиякого значення виховання інформаційної культури – вияв поваги до кожної людини в інформаційному просторі, дотримання її прав, інтелектуальної власності, невтручання в її приватне життя. Отож, інформаційно-технологічна компетентність передбачає дотримання етичних норм спілкування в інфопросторі.

При цьому пізнавальні вміння, як відомо [3], віддзеркалюють такі, наприклад, як використання мережі Інтернет для пошуку інформації з різних джерел, її критичне осмислення, багатоаспектний аналіз її інформаційної насиченості та цінності крізь призму якості формування у тих, хто навчається, компетентностей у всіх видах іншомовної мовленнєвої діяльності; розробка на основі цієї інформації власних інноваційних творчих проєктів.

Не менш важливою є й розвиток умінь розробки електронних підручників, наочного дидактичного матеріалу (відео, аудіо повідомлень, таблиць, схем тощо), серії уроків та занять в режимі онлайн, навчально-виховних заходів. Таким чином, маємо змогу констатувати, що сучасний вчитель та викладач іноземних мов має вільно володіти комп'ютерною технікою, її програмним забезпеченням та комунікаційними технологіями.

У цьому контексті слід акцентувати на важливості актуалізації інформаційно-технологічної компетентності здобувачів вищої освіти в процесі використання таких дидактично потужних ресурсів для організації дистанційного навчання іноземних мов, як-от Padlet, Flipgrid, Kahoot, Canva, LearningApps, Wordwoll.

Задля досягнення високої динаміки оволодіння окресленими технологіями, здобувачі вищої освіти мали виконати певні завдання, наприклад, на основі запропонованого їм базового тексту із загальної характеристики тієї чи іншої технології, майбутні вчителі мали скласти список її функцій, проаналізувати переваги та недоліки для викладання іноземної мови з огляду на конкретику актуальних для тих, хто вивчає мову, потреб; розробити власні завдання з використанням певної технології, спроєктувати урок / заняття спочатку із залученням одного ресурсу, а потім – декількох для навчання різним видам іншомовної мовленнєвої діяльності. Нижче наведемо приклади.

Padlet є таким мультимедійним ресурсом, мета якого − забезпечення можливості колективного редагування та зберігання інформації. Це є своєрідна віртуальна стіна, до якої вчитель / викладач має змогу прикріплювати інформацію, представлену візуально (фото, схеми, файли, посилання на джерела в мережі Інтернет тощо). Більше того, таку віртуальну стіну мають змогу наповнювати цікавим контентом відповідно до теми уроку / заняття всі учасники класу / групи.

Здобувачам вищої освіти були запропоновані такі завдання: назвіть алгоритм дій для створення нової онлайн-дошки; проаналізуйте 2-3 готові онлайн-дошки; розробіть власну «дошку натхнення» для ваших учнів; утворіть програму уроку з французької мови з використанням Padlet.

Flipgrid є платформою для розміщення відео інформації (обсягом від 15 до 90 секунд). Відео повідомлення розміщуються у своєрідній сітці, створеної вчителем / викладачем, який має змогу спостерігати за результативністю кожного учня / студента. Ця платформа сприяє розвитку інтелектуальної ініціативи, творчості, інформаційної культури, аналітичних здібностей тих, хто вивчає іноземну мову, формування у них умінь у мовленнєвій діяльності.

Здобувачі вищої освіти виконували такі завдання: розкрийте, яким чином учитель встановлює індивідуальний зворотний зв'язок з учнями; схарактеризуйте такі функції Flipgrid, як «Живий журнал», «Літній огляд книг і фільмів», «Створення мініпроєктів», «Блиць-репортажі»; розробіть урок / заняття з французької мови з використанням можливостей Flipgrid.

Задля підвищення пізнавальної мотивації учнів та здобувачів вищої освіти є доцільним впроваджувати навчальну платформу Kahoot, котра дозволяє проводити на уроках / заняттях іноземної мови конкурси, вікторини, дидактичні ігри, тести. Наприклад, задля швидкої перевірки лексичних знань тих, хто навчається, є можливим використовувати режим Flashcards, який передбачає відповіді на запитання без декількох варіантів відповіді. Натомість функція Practice дозволяє обирати правильну відповідь з декількох, при чому й без обмеження часу на обдумування відповіді, що значно знижує стрес, котрий відчувають учні / студенти. Режим «Continue later» забезпечує можливість продовжувати відповідати на запитання, не починаючи цей процес з початку.

Задля актуалізації інформаційно-технологічної компетентності в аспекті використання зазначеної платформи, майбутні педагоги виконали завдання з характеристики можливостей Kahoot у проведенні ігор на уроках / заняттях з французької мови, після чого розробили серію уроків з упровадженням цієї технології.

Покращити зміст дидактичних наочних матеріалів, котрі репрезентують правила формування та вживання граматичних форм, лексичних одиниць, стратегій усного та письмового висловлювання, є можливим з використанням багатоплатформового сервісу для графічного дизайну Canva. Методична цінність цього сервісу полягає у можливості самостійно створювати зображення, цікаво унаочнюючи лінгвістичну інформацію.

Студенти отримали таке завдання для кращої актуалізації інформаційно-технологічної компетентності, як-от розкриття механізмів створення зображень на платформі Canva, самостійної візуалізації правил вживання артиклів у французькій мові.

Сервіс LearningApps репрезентує найрізноманітніші вправи, розроблені іншими вчителями й викладачами, а також дозволяє студентам створювати самостійно інтерактивні вправи для учнів різного віку. Український інтерфейс дає можливість майбутнім учителям розробляти та зберігати власну колекцію вправ за певною тематикою.

Серед завдань, котрі ми запропонували студентам, найбільший інтерес викликало таке, яке передбачало самостійну розробку колекції вправ для формування вмінь учнів / студентів у діалогічному мовленні.

Не менш важливою є й технологія Wordwoll, котра також орієнтує на створення власних навчальних матеріалів. Ця платформа пропонує багато шаблонів, наприклад, «Відкрити поле», «Знайти пару», «Привести до ладу», «Порівняти», «Пошук слів», «Випадкове колесо» та інше, що значно підсилює змагальний ефект уроку / заняття, мотивує тих, хто навчається, до оволодіння необхідним лексико-граматичним базисом, до вияву самостійності, відповідальності, цілеспрямованості. З іншого боку, орієнтуючи майбутніх педагогів на розробку системи уроків / занять з використанням цієї технології для закріплення франкомовної фонетики, граматики, лексики, актуалізації вмінь учнів / здобувачів вищої освіти в аудіюванні, діалогічному й монологічному говорінні, читанні,

письмі, перекладі, маємо змогу сформувати інформаційно-технологічну компетентність в її проєкції на професійну діяльність вчителя / викладача французької мови.

Отже, інформаційно-технологічна компетентність синтезує знання здобувачів вищої освіти про світовий інформаційний простір, механізми його функціонування, інформаційно-комунікаційні технології, що застосовуються в освітньому процесі задля активізації навчальної діяльності учнів та студентів, гуманістичні цінності, інтелектуально-пізнавальні мотиви, гностичні та комунікативні емоції, вміння використовувати мережу Інтернет для знаходження та всебічного опрацювання інформації, розробляти на цьому базисі власні творчі проекти, електронні підручники, візуалізувати дидактичний матеріал. Сучасними інноваційними технологіями дистанційного навчання іноземних мов, у контексті яких є можливою ефективна актуалізація зазначеної компетентності, є Padlet, Flipgrid, Kahoot, Canva, LearningApps, Wordwoll.

Література:

1. Освітньо-професійна програма «Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Одеса: ОНУ імені Мечникова, 2020. 18 с. URL: http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/edu-programm/rgf/oop-france-mag.pdf

2. Освітньо-професійна програма «Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Одеса: ОНУ імені Мечникова, 2020. 28 с. URL: http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/edu-programm/rgf/opp_bach_romanski_movy_ta_literatury_france.pdf

3. Kniazain, M., Khromchenko, O. The ESP Lecturers' Self-Development Competence in Higher Educational Context. *The Journal of Teaching English for Specific and Academic Purposes*. 2019. Vol. 7 No 3. P. 385-393.

ІНТЕРНЕТ РЕСУРСИ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Олена Кохан
старший викладач
Державний торговельно-економічний університет
lkohana@ukr.net
Неля Михайлова
старший викладач
Державний торговельно-економічний університет
nelia.mykhailova@gmail.com

Пандемія COVID-19 вплинула на всі без винятку сфери суспільного життя, змусивши шукати і змінювати стратегії, підходи, форми організації і ведення виробництва, бізнесу, культури та освіти. Прискорилось використання комп'ютерної техніки та інформаційно-комунікаційних технологій в усіх галузях економіки та повсякденного життя. Інформаційні технології стали невід'ємною частиною сучасного життя. Сфера освіти однією із перших відреагувала на встановлені обмеження, викликані пандемією, перевівши всю освітню діяльность в дистанційний режим. Масштабний перехід багатьох освітніх процесів в інший формат викликав необхідність швидкого пристосування до нових реалій навчального процесу, освоєння форм і методів дистанційної освіти, пошук ефективних методів управління процесом навчання. Зміни, які відбуваються у закладах вищої освіти, ведуть до фундаментальної зміни стратегічних цілей освіти і переходу до нової освітньої парадигми та інноваційних методів навчання. Система освіти, безумовно, в подальшому буде характеризуватися стрімким розвитком і впровадженням технологій дистанційної освіти.

Дистанційне навчання (ДН) − це сукупність інформаційно-комунікаційних технологій, що забезпечують доставку студентам основного обсягу навчального матеріалу, інтерактивну взаємодію студентів і викладачів у процесі навчання, надання студентам можливості самостійної роботи з навчальними матеріалами. Дистанційне навчання відрізняється від інших форм навчання високою інтерактивністю та системою управління пізнавальною діяльністю студентів, передбачає диференціацію та індивідуалізацію навчання. У процесі ДН відбувається поєднання компетентності викладача, інформаційних технологій та мобільності з бажанням і цілеспрямованістю студента. Дистанційне навчання студентів є особистісно-орієнтованою формою навчання, основною метою якого є виховання особистості, яка має бажання і здатність до спілкування, навчання та самоосвіти. Відповідно до Концепції розвитку дистанційної освіти в Україні (2000 р.) дистанційною вважають таку форму навчання, яка повинна бути рівноцінною з очною, вечірньою, заочною формами навчання й екстернатом і реалізовуватися переважно з допомогою дистанційних технологій навчання

Проблему розвитку дистанційної освіти досліджували як зарубіжні, так і вітчизняні науковці серед яких: Р. Деллінг, Г. Рамблє, Д. Кіган, М. Мур, А. Кларк, М. Томсон та вітчизняні:О. Андрєєв, Г. Козлакова, І. Козубовська, В. Олійник, А. Хуторський та багато інших. В. Кухаренко та В. Бондаренко досліджували питання організації кризового (екстреного) дистанційного навчання у вітчизняних освітніх закладах [2].

Дистанційне навчання розглядається науковцями як форма організації освіти, коли студенти віддалені від викладача у просторі і часі, але можуть підтримувати діалог за допомогою засобів комунікації. Надання доступу до навчальних матеріалів, рекомендацій щодо роботи з ними відбувається у зручному місці та у зручний час. Це дозволяє знизити кількість аудиторних занять у загальному навантаженні студента і звільнити час для більш активної самостійної роботи, забезпечити індивідуалізацію навчання. Така організація процесу навчання припускає дещо інший підхід до навчання, зокрема: самостійність пошуку, аналізу, систематизації та узагальнення інформації, самоорганізацію й самоконтроль. Тому дистанційне навчання має низку переваг у порівнянні з традиційним навчанням: передові освітні технології, доступність джерел інформації, індивідуалізація навчання, зручна система консультування, демократичні стосунки між студентом та викладачем, зручний графік та місце роботи [2].

У процесі дистанційного навчання використовуються як синхронні засоби навчання (Zoom, Skype, Google Classroom, MOODLE, Google групи, Microsoft Office 365, Viber відеозв’язок), так і асинхронні (електронна пошта, блоги, онлайн відео-уроки, матеріали для опрацювання, в тому числі у вигляді аудіо- та відеофайлів, на які студенти записували свої відповіді та надсилали викладачу) [4].

Типовими навчальними засобами як у традиційному, так і у дистанційному навчанні є: підручники, методичні посібники, конспекти лекцій, які забезпечують безпосередній (для ДН − опосередкований) контакт з носієм знань. Відбувається лише зміна форми подачі навчального матеріалу: від словесно-логічної у традиційному навчанні до образної у дистанційному. Зручними, доступними і швидким засобами навчання у ДН є: електронна пошта, (через яку можна надсилати листи як окремим адресатам, так і групі людей).

Вивчення іноземної мови дистанційно - нова реальність як для викладачів, так і для студентів. Дистанційні форми навчання універсальні, вони дозволяють використовувати будь-які прийоми і методи навчання. У дистанційному навчанні іноземних мов здійснюється поєднання онлайн, традиційного та індивідуального навчання. Серед форм навчання найпоширенішими є відеоконференції, онлайн-уроки, консультації (групові та індивідуальні), індивідуальні заняття, самостійна робота, проєктна робота, аудіозаписи.

В умовах онлайн-навчання виникла потреба використання засобів з функціями групових чатів, дзвінків та конференцій. Одним з інструментів, найбільш пристосованих для навчання та зручних у використанні, **є програми Zoom, Google Meet, Microsoft Teams.**

Zoom – це сервіс для організації онлайн-занять та веб-семінарів. Перевагами Zoom є: доступний відео- та аудіозв'язок з кожним учасником, можливість ділитися екраном зі звуком, вбудована інтерактивна дошка, наявність чату, у якому можна писати повідомлення, можливість здобувачів освіти розділити на пари і групи та розподілити їх в окремі кімнати та інше.

Google Meet – сервіс відеотелефонного зв'зку, що розроблений компанією Google. Перевагами Google Meet є: безпека, конфіденційность, можливість проведення зустрічей із участю до 250 користувачів (організацій співробітників та зовнішніх учасників) та трансляцій із участю до 100 000 глядачів у домені, підключення з будь-яких пристроїв, новітні технології з елементами штучного інтелекту дозволяють зберігати високу якість зображення і звуку навіть у складних умовах, можливість показу екрану свого пристрою або вікна потрібного додатка і т.д. [2].

Microsoft Teams − це чат без обмежень, відеовиклики, можливість ділитися файлами й зберігати їх у хмарному сховищі, а також багато іншого – усім цим можна користуватися необмежений час.

Викладачі іноземних мов, перейшовши в режим дистанційного навчання, використовують інтернет ресурси для урізноманітнення своїх онлайн-уроків та підвищення мотивації студентів до вивчення іноземної мови. Однією із найпопулярніших технологій, що використовується викладачами, є подкастинг. **Подкаст** − це цифровий медіа-файл або низка таких файлів, які розповсюджуються інтернетом для відтворення на портативних медіа-програвачах чи персональних комп'ютерах. Можна виділити основні жанри подкастів: аудіоблоги, музика, техніка, комеді подкаст, аудіокниги, освітні подкасти, новини, політика, радіовистави і шоу, спорт. У практиці навчання іноземної мови розрізняються наступні типи подкастів [1]. Викладацькі подкасти – аудіофайли, записані викладачами, як правило, для своїх студентів. Мета цих подкастів – допомогти студентам в опануванні різних аспектів мови і навичок та умінь мовлення. Автентичні подкасти – аудіофайли, записані носіями мови, що не створювалися спеціально для потреб навчання іноземної мови. Вони слугують для надання додаткової інформації: наприклад, прослуховування інтерв'ю, різних додаткових аудіо матеріалів з певної тематики, радіо програм, оголошення, коментування чогось, надання інструкцій щодо практичної роботи студентів, тощо. Подкасти сприяють розвитку одного із основних комунікативних умінь: розуміти зі слуху зміст автентичних текстів для отримання знань та здобуття інформації. Незаперечна перевага подкастів полягає в тому, що студенти отримують можливість слухати сучасні автентичні тексти різних жанрів на будь- яку цікаву для них тематику [1]. Ресурси Інтернету пропонують широкий спектр подкастів, серед яких найпопулярнішими є наступні:

- The English We Speak. Подкаст від лінгвістів BBC підійде всім, хто цікавиться сучасною розмовною англійською, але хоче досягти чистої академічної вимови. Випуски присвячені різним, але завжди актуальним темам. Ці подкасти розповідають про нові явища та поняття, використовують справжню розмовну англійську, сленг та неологізми. Подкасти оновлюються щотижня. Тривалість випуску – 3-4 хвилини.
- Luke's English Podcast. Люк Томпсон, британець з талантом викладача англійської мови та професійного стендап-коміка піднімає найнеочікуваніші теми: розбирає мову серіалу «Доктор Хто», обговорює англійську Прем'єр-лігу, Brexit і культові британські телешоу. Окрім звичайних подкастів на загальні теми, існує серія, присвячена фразовим дієсловам.
- Slow American English. Ці подкасти будуть корисними тим, хто хоче навчитися сприймати американську мову на слух, але не встигає сприймати швидке мовлення, з якою говорять американці. Slow American English – це дуже неквапливі бесіди на американській англійській. Подкасти присвячені різноманітним сторонам американського життя: освітній системі, улюбленим видам спорту, історії, громадським організаціям США.

- Culips. Понад 500 випусків поділені на кілька категорій: розмови на звичайній швидкості, повільні діалоги, подкасти з ідіомами і сленгом, корисні вирази для повсякденних ситуацій і т.д. Це практичні, грамотні та гарно зібрані подкасти для всіх рівнів. Бесіди наповнені розмовними фразами, сленгом та ідіомами, звучать в помірній швидкості.
- Radiolab. Цей науково-популярний подкаст рекомендується тим, хто володіє достатньо високим рівнем англійської, може переглядати фільми без субтитрів і хоче рухатися далі. Ведучі розповідають про технології редагування геному, початок епідемії СНІДу, останні відкриття вчених — і все це на значній швидкості.

Отже з огляду на найбільш поширені шляхи використання зазначаємо, що подкасти у навчальних цілях сприяють розвитку рецептивних аудіювальних навичок при роботі з фонетичним, лексичним і граматичним матеріалом і умінь розуміти іноземну мову на слух, відокремлювати головне від другорядного, визначати тему повідомлення, установлювати логічні зв'язки, виділяти головну думку, сприймати повідомлення у визначеному темпі.

Ще одним потужним і ефективним інструментом у вивченні іноземної мови є відеопортал **Youtube**. Сюди щодня завантажують тисячі освітніх відео, що стосуються усіх сфер. Зокрема, є спеціальні канали, присвячені вивченню англійської мови з фото-, відео- та аудіо матеріалами для всіх рівнів підготовки, присвячені граматиці, лексиці, читанню, усному мовленню. Значною перевагою цього ресурсу є:

- безкоштовність матеріалів;
- їх автентичність;
- відеоролики слугують підвищенню мотивації у студентів;

можливість підібрати відео за спеціалізацією студентів;

- відеоматеріали сприяють збільшенню активного та пасивного лексичних запасів студентів;
- ефективність розуміння змісту матеріалу зростає, адже при слухо-зоровому сприйнятті засвоюється 60% інформації;
- перегляд відеоуроків сприяє виробленню правильної інтонації та усуненню акценту.

Серед найпоширеніших каналів наступні*:*

- Learn English with Mr Duncan. Містер Дункан пропонує уроки на різні теми: сленг, новини, мода, гроші та ін. Їх легко дивитися, адже автор подає їх з гумором, і вони більше зосередженні на розмовній мові.
- Learn English with EnglishClass101.com. Канал призначений для швидкого вивчення англійської, цікаві відеоуроки охоплюють багато аспектів американської та британської культури.
- Real English. Канал призначений для початківців і має досить велику бібліотеку безкоштовних уроків. Кожен з яких включає в себе два відеофільми (з субтитрами і без) та підбірку вправ. Тут можна почути розмови реальних людей в реальних життєвих ситуаціях.
- BBC Learn English. Від Британської телерадіомовної корпорації надходить безліч безкоштовних уроків англійської мови. Вони проводяться в різних форматах: реальні ситуації, мультфільми, інтерв'ю. Відеоматеріали короткі, але наповнені великою кількістю корисної інформації. Одна з головних переваг каналу – чітка структура та організованість, адже кожен день має свою тематику.
- VOA Learning English. Канал пропонує новини з субтитрами, але на повільнішій швидкості ніж зазвичай. Це дозволяє глядачеві чітко почути кожне слово і побачити форму рота диктора, коли він читає скрипт. Також є розділи, в яких розповідається про граматику в різних аспектах говоріння.

Відеоматеріали можна розділити на наступні групи:

- постановочні навчальні ролики;
- музичні та рекламні відеокліпи;

- повнометражні художні фільми і телесеріали;
- додаткові матеріали, які супроводжують художні фільми на DVD, у тому числі рекламні трейлери;
- відеозаписи різних виступів;
- відео програми для вивчення окремих аспектів мови [6].

Дослідження демонструють, що за невеликий відрізок часу при використанні відеоматеріалів можна підвищити якість знань, а також інтерес до вивчення іноземної мови. Відеоматеріали є важливим чинником у формуванні соціокультурної компетенції, джерелом інформації, вони справляють значний емоційний вплив на студентів та створюють додаткову мотивацію для вивчення іноземної мови. Проте, при використанні відеоматеріалів на заняттях варто дотримуватися ряду умов:

- відеоматеріали мають бути корисними і доцільними;
- відео повинно відповідати академічному середовищу;
- рівень лексико-граматичної, фонетичної та стилістичної складності має відповідати рівню знань студентів;
- часові обмеження до тривалості відео - існує тенденція до використання коротких навчальних відео (до 10 хв.);
- перегляд відеоматеріалів має завершуватися виконанням завдань, різного характеру.

На сьогодні дистанційне навчання є однією з провідних світових тенденцій в освіті – ця технологія реалізує принцип безперервної освіти, забезпечує доступність джерел інформації, індивідуалізацію навчання, зручність системи консультування, демократичні стосунки між студентом та викладачем, зручний графік та місце роботи. Вивчення іноземної мови у дистанційному режимі отримало багато переваг. Використання подкастів у викладанні іноземної мови створило можливість роботи з аутентичною, завжди новою інформацією іноземною мовою для вдосконалення роботи з різними видами мовленнєвої діяльності; стимулювання самостійної роботи студентів; занурення у реальне спілкування носіїв мови; підвищення мотивації до оволодіння іноземною мовою та ін. Відео портал YouTube пропонує багато спеціалізованих каналів для тих, хто вчить іноземні мови. Матеріал цих каналів подано в інтерактивній та доступній формі, вони допомагають розвинути мовні навички і мовленнєві вміння.

Література:

1. Балтіна О.Б. Подкасти як засіб вивчення та викладання англійської мови. URL:http://ea.donntu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/1702/1/Baltina%20Olena%20%20Podkasty%20jak%20zasib%20vyvchennia%20ta%20vykladannia%20anglijskoii%20movy.pdf
2. Кухаренко В. М., Бондаренко В. В. Екстрене дистанційне навчання в Україні: Монографія. Харків:. Вид-во КП «Міська друкарня», 2020. 409 с.
3. Методичні рекомендації із викладання іноземної мови в умовах дистанційного навчання. Асоціація вчителів іноземної мови. URL: https://tkmcim.wordpress.com/2020/04/29
4. Синхронне й асинхронне дистанційне навчання. Освітній портал. URL: https://osvita.ua/school/method/78950/
5. Скрипка А.С. Використання відеофільмів на уроках англійської мови. *Таврійський вісник освіти*. 2012. № 4. С. 251-258.
6. Podcasts in higher education: students' and lecturers' perspectives. URL: http://repositorium.sdum.uminho.pt/handle/1822/10080

МОДЕЛЬ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ У ВИКЛАДАННІ АКАДЕМІЧНОГО ПИСЬМА

Ольга Крюкова
викладач
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
kryukovaolga803@gmail.com

Сучасний етап розвитку суспільства визначається активним запровадженням засобів нових інформаційних технологій у всі сфери людської діяльності. При цьому стратегічно важливим визнається гармонійне поєднання традиційної та онлайн-освіти, одним із варіантів якого є змішане навчання.

Модель змішаного навчання передбачає різні методи у поєднанні з належним використанням комп'ютерних технологій [1]. Більшість вчених дотримуються точки зору про те, що змішане навчання – це процес набуття знань, навичок, умінь, який супроводжується поєднанням різних технологій навчання: офлайн та онлайн у різних пропорціях [2], різні освітні технології (традиційні, дистанційні, мобільні) та стратегії навчання [3]. Вчені розуміють стратегію навчання як певні освітні моделі, які визначають точні результати і націлені на їх досягнення для реалізації освітніх програм, розроблених з урахуванням різних технологій навчання. У зв'язку з цим важливо осмислити та оцінити можливості педагогічних моделей подібного навчання, що використовуються задля реалізації програм навчання у вищих навчальних закладах.

Одним із компонентів сучасної технології змішаного навчання (blended learning) є модель «перевернутий клас» (flipped classroom). Аналіз літератури показує, що модель «перевернутий клас», як різновид ротаційної моделі у змішаному навчанні, вважають одним із найперспективніших у викладанні іноземної мови у навчальних закладах вищої освіти [4; 5]. Ця модель полягає у перестановці ключових складових навчального процесу, тобто, відбувається «переворот» не тільки у послідовності (те, що робили раніше у в аудиторії, нині роблять вдома), а й у зміні ролі викладача і відповідальності студента за своє навчання [6]. З одного боку, викладач перестає бути основним джерелом знань, з іншого боку, створюються передумови розвитку навчання у співпраці (peerassisted learning, collaborative learning; cooperative learning). У сучасних умовах ця модель базується на активному використанні електронного навчального середовища та посиленні значення самостійної роботи та творчої активності студентів, що потребує особливої уваги до питання проектування курсу та організації навчального процесу [7; 8]. Численні дослідження показали, що дана модель дозволяє значно підвищити трудомісткість самостійної позааудиторної роботи студентів та розвивати їхню навчальну автономію, сприяє підвищенню мотиваційної складової у вивченні іноземної мови, [4; 9\14 та ін.] а також дозволяє ефективно розвивати різні види мовної діяльності та іншомовну комунікативну компетенцію.

Універсальність «перевернутого класу» дозволяє навчати студентів всіх видів мовної діяльності, включаючи письмо. Дана модель змішаного навчання змінює уявлення про процес навчання писемного мовлення, полегшуючи його як для викладачів, так і для студентів, робить його зручнішим та зрозумілішим, а також вивільняє час для тренування навичок письма під контролем викладача. Численні експерименти з впровадження цієї технології навчання письму показують позитивну динаміку у розвитку письмових навичок студентів, а велика кількість інтернет ресурсів надають широкий вибір можливостей для організації по-справжньому якісних занять.

Саме в рамках моделі «перевернутий клас» досліджуються способи навчання англомовного академічного письма в даній статті. Практичне застосування цієї моделі здійснювалось у рамках курсу «Академічне письмо (англійська мова)». Ця дисципліна призначена для опанування та вдосконалення навичок письмової комунікації, критичного мислення та академічного письма англійською мовою. Письмо – це один із найскладніших

навичок на шляху освоєння мови студентами. Уміння писати англійською мовою набуває все більшого значення через ряд причин. Письмо як вид діяльності присутнє у програмах для всіх типів навчальних закладів, на всіх етапах навчання іноземних мов; необхідно при роботі в іноземних фірмах, участі у міжнародних конференціях та програмах обміну. Все це передбачає вміння заповнювати анкети та бланки документів, вести ділове листування, складати резюме, писати есе та доповіді.

Розвиток навичок письма, вміння висловлювати свої думки та ідеї у письмовій формі, дотримуючись певних правил стильової та композиційної організації академічного письмового тексту, потребує чимало часу, якого не вистачає в рамках звичайного аудиторного заняття. Одним із рішень даної проблеми може бути використання технології «перевернутий класс». Використання даної моделі у навчанні письма має багато переваг: дозволяє підвищити мотивацію студентів у розвитку писемних навичок; відкриває необмежений доступ до теоретичних матеріалів онлайн; дає можливість індивідуально проконсультуватись з викладачем на практичному занятті; допомагає студентам навчитися швидко зосереджуватися на написанні різних видів академічних письмових робіт під час заняття або іспиту.

Для навчання академічному письму англійською мовою в рамках вищезгаданої моделі було обрано онлайн платформу Moodle, в якій було створено курс «English Academic Writing». Дана освітня платформа дозволяє здійснювати доставку інформації (електронний підручник, презентації, гіперпосилання, глосарії), контроль засвоєння матеріалу та сформованості навичок (тести, завдання), комунікацію та організацію роботи студентів (форуми, чати). Саме через цю навчальну платформу студенти надавали свої завдання для перевірки та корегування. Причому специфіка сервісу Moodle дозволяє використовувати його не тільки у процесі дистанційного навчання, а й за традиційної організації навчального процесу.

Навчальний процес протягом семестру за моделлю «перевернутий клас» було організовано таким чином: студенти самостійно вивчали всю теоретичну частину матеріалу вдома, читаючи матеріали курсу у форматі PDF, переглядали відео та виконували невеликі навчальні тести за матеріалом теми заняття. Також потрібно було послухати подкасти для розширення академічного словарного запасу та виконання вправ з інтерактивної лексики. Отже, студенти приходять підготовленими на заняття і відчувають себе впевненіше. Це особливо було цінним для студентів із нижчим рівнем володіння мовою. Під час аудиторного заняття обговорювалися складні теоретичні питання, також велику увагу приділяли практичним завданням. Акценти були зроблені на продуктивній діяльності студентів на практичному занятті. Студенти виконували вправи на знаходження будь-яких можливих лексичних та граматичних помилок у фрагменті написання, перефразування речень, постановку розділових знаків в абзаці, порівняння оригіналу та переробленої версії письмового тексту, різноманітні лексико-граматичні вправи. При навчанні письму важливим є спільний розбір шаблонів текстів різних жанрів, рекомендації викладача щодо стилю, вживання складних граматичних конструкцій, лексичної сполучуваності слів на етапі продукування тексту. Велика увага приділялася аналізу академічних текстів: робота з окремими статтями, їх анотування та реферування.

Впровадження моделі «перевернутий клас» дає викладачеві можливість проявити себе з творчого боку, оскільки у його розпорядженні виявляється велика кількість ресурсів, зокрема й інтернет-ресурсів. Чимало відео та тексового матеріалу, а також тестів та інтерактивних завдань з академічного письма у відкритому доступі можна знайти на таких веб-сайтах як Academic Writing Centre, UCL Institute of Education https://www.ucl.ac.uk/ioe-writing-centre, Using English for Academic Purposes for Students in Higher Education http://www.uefap.net/, Academic English Website for International Students and EAP Teachers https://academic-englishuk.com/, на популярному відеохостингу Youtube. Веб-сайти Grammarly, The Purdue Writing Lab, Pro Writing Aid і різноманітні віртуальні словники, енциклопедії, списки скорочень та інше допоможуть удосконалити навички академічного письма англійською мовою.

Вищеперелічені інтернет ресурси дозволяють урізноманітнити навчальний процес та зробити вивчення дисципліні «Академічне письмо» максимально зручним, цікавим та плідним.

Так, протягом досить короткого курсу (48 годин практичних занять), великий обсяг теоретичного матеріалу було опрацьовано і студенти отримали достатній обсяг академічної письмової практики.

Отже, змішане навчання, а саме модель «перевернутий клас», насамперед дозволяє завдяки гнучкості та доступності розширити можливості студентів, прийняти до уваги індивідуальні потреби, ритм та темп засвоєння матеріалу, який вивчається; стимулювати утворення активної позиції студента, підвищення його мотивації, самостійності, соціальної активності; зробити процес навчання більш індивідуальним і водночас персоналізувати навчальний процес.

Література:

1. Боэленс Р., Воент М. и Вевер Б. Проектирование смешанного обучения в ответ на разнообразие студентов в высшем образовании. Instructors' views and use of differentiated instructor in blended learning. 2018. Т. 120. № 2. С. 197-212.
2. Чандра В. и Фишер Д. Л. Восприятие студентами смешанной веб-среды обучения. Learning Environments Research. 2009. Т. 12. № 1. С. 31-44.
3. Гаррисон Д. Р. и Канука Х. Раскрытие его трансформационного потенциала в высшем образовании. Интернет и высшее образование. 2004. Т. 7. № 2. С. 95-105.
4. Вульфович Е.В. Организация самостоятельной работы по иностранному языку на основе модели «Перевёрнутый класс». *Высшее образование в России*. 2017. № 4. С. 88-95.
5. Серегина Е.А. Реализация технологии «перевёрнутый класс» с помощью инструментов веб 2.0 при изучении нового материала по дисциплине «Иностранный язык». *Филологические науки. Вопросы теории и практики*. 2017. № 3-1 (69). С. 197-201.
6. Bergmann J., Sams A. Flip your Classroom: Reach Every Student in Every Class Every Day. Washington: ISTE, 2012. 122 p.
7. Чайникова Г.Р. Персональная образовательная среда преподавателя на платформе Google Classroom как средство формирования аудитивной компетенции у студентов технического вуза. *Филологические науки. Вопросы теории и практики*. 2019. Т. 12. № 6. С. 275-281.
8. Велединская С.Б., Дорофеева М.Ю. Смешанное обучение: секреты эффективности. *Высшее образование сегодня*. 2014. № 8. С. 8-13.
9. Квашнина О.С., Ажель Ю.П. Анализ педагогической модели «Перевёрнутый класс» в преподавании английского языка как иностранного в техническом вузе. *Alma mater (Вестник высшей школы).* 2016. № 6. С. 108-112.

ОСОБИСТІСТНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД В НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Ганна Кулинич
викладач
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
annakulinich76@gmail.com

Сучасне українське суспільство зазнає змін в економічному, соціальному та культурному плані, дані трансформації не могли не торкнутися як системи освіти загалом, так і вищої освіти зокрема. Перехід сучасного українського соціуму до нової економічної формації стосується і функціонування вищої школи.

У зв'язку з цим відбувається зміна педагогіки техногенної цивілізації на «гуманітарну педагогіку антропогенної цивілізації», в основі якої лежить ідея такої

організації процесу навчання і виховання, при використанні якої «учні стають суб'єктами свого розвитку» [1].

У галузі освіти в цілому та навчання іноземних мов, зокрема, особистісно-орієнтоване навчання є пріоритетним. Викладання може бути зосереджено або на підході, спрямованому на вчителя, або на учня, або на поєднанні того й іншого підходу. На протязі століть вчитель був основною ланкою та керівником всього процесу навчання, перевага віддавалася навчанню, орієнтованому на вчителя [1].

Нинішня система викладання іноземної мови переважно традиційна, хоча від викладачів часто вимагають використовувати методи особистісно-орієнтованого підходу. Здебільшого навчальні плани дисципліни «Іноземна мова» приймаються навчально-методичним відділом університетів, де описується зміст, графік, умови навчання, політика відвідуваності та процес оцінювання. Специфіка навчання іноземної мови при цьому не враховується. Викладачеві надається жорстка директива, яка ясно дає зрозуміти, за що відповідає вчитель [2]. Ці рішення, однак, є для викладача ініціативою згори. Наприклад, викладачам дається певна кількість годин, і вони мають закінчити їх у заданий і заздалегідь певний період, зазвичай семестр. Якщо курс не завершено за відведений час, викладачі повинні пояснити причини невиконання навчальної програми. Таким чином, з однієї сторони, викладача просять використовувати методи, орієнтовані на учнів, а з іншого боку, їх змушують не робити цього, обмежуючи їх свободу вибору та наказуючи їм охоплювати певні теми навчальної програми (не завжди актуальні для наявної групи) та робити це за певний час.

У даних умовах, щоб майбутній фахівець став конкурентно здатним, слід поміняти авторитарність, на гуманність, і традиційний процес навчання, де викладач грає основну роль, на навчання, де у центрі перебуває студент. Слід враховувати психологічні особливості, особливості розвитку та сприйняття. Однак слід уточнити, що цей перехід можливий лише в тому випадку, якщо в ньому братимуть участь усі фахівці на всіх рівнях освітньої системи [3]:

Фахівцям у галузі освіти та управлінським органам слід переглянути характер нинішньої системи та навчальних програм на всіх рівнях, будь то в школах або вищих навчальних закладах, і внести необхідні зміни для того, щоб забезпечити навчання, в центрі якого знаходиться учень.

- Викладачі мають бути достатньо компетентними, щоб використовувати особистісно-орієнтований підхід.
- Одним з основних завдань викладача має стати заохочення та мотивація учнів до старанної роботи та активної участі у заняттях.
- Викладачі повинні почати використовувати методи навчання у рамках особистісно-орієнтованого підходу [2].
- Студенти ж у свою чергу мають бути готові до зміни своєї ролі у процесі навчання.
- Викладачі повинні намагатися адаптувати використовувані навчально-методичні матеріали до вимог особистісно-орієнтованого підходу Вони повинні почати застосовувати методи оцінки, орієнтовані учнів, які при правильному використанні показують об'єктивну картину успішності студентів [4].
- Викладач повинен використовувати різні засоби (засоби масової інформації, соціальні мережі, ІТ-технології) для підтримки сталої мотивації у студентів щодо іноземної мови [5].

Відсутність мотивації до навчання спостерігається серед великого числа студентів. Це має серйозно сприйматися всіма зацікавленими сторонами: адміністраторами, педагогами, розробниками політики у сфері освіти, вчителями, батьками та суспільством. Усі мають вжити заходів, щоб з'ясувати причини цієї проблеми. Необхідно провести дослідження, щоб виявити підводне каміння всієї системи освіти щодо особистісно-орієнтованого підходу. Авторитарний та спрямований на вчителя підхід у початковій та

середніх школах негативно впливають на рівень вмотивованості. Мотивація не з'являється з назовні, тоді вона називається примусом; без тотального контролю з боку вчителя або батьків діти втрачають будь-який інтерес до предмету. Необхідно більш всебічне дослідження, що охоплює більшу кількість учнів, щоб дізнатися про стан реалізації особистісно-орієнтованого підходу.

Інші труднощі, пов'язані з усією системою, – це оцінка та жорстка програма навчання, велика кількість студентів у групі тощо. Це створює серйозні перешкоди на шляху досягнення реального прогресу у навчанні, орієнтованому на учнів.

Нинішня система оцінки створює проблеми. Оскільки викладання, як і раніше, традиційно, так і оцінка теж. Основне завдання традиційних методів навчання – формальний контроль, що здійснюється за допомогою єдиного методу тестування. Традиційні тести вимірюють декларативні знання: заучування лексики та граматичних явищ, правильність перекладу текстів різного характеру [5]. Вони не обов'язково стосуються глибини розуміння чи навичок, які набули студенти.

Оцінка студентів з використанням методів, орієнтованих на учня, відрізняється і вимірює різні навички та здібності, такі як мислення, критичне та творче, глибоке розуміння матеріалу і т. д. Традиційні тести не підходять для особистісно-орієнтованого підходу [2]. Слід використовувати нові методи, такі як самооцінка чи колегіальна оцінка з використанням журналів, файлів, щоденників блогів та проектів [5]. Також, на сьогодні, оцінка є стандартизованою та не враховує певного індивідуального прогресу. Якби ми того не бажали і скільки б не говорили про рівні можливості, але ми бачимо велику відстань між студентами з міст та сільськими студентами. Це полягає в обсязі фонових знань, які набуваються протягом перших років розвитку, а в селі не так багато варіантів для різнобічного розвитку дитини.

Навчання, орієнтоване на студентів, означає, що як їм, так і викладачам має бути надана та доступна достатня кількість ресурсів, з яких обидві сторони процесу навчання можуть обирати, давати завдання, організовувати заходи тощо. Це не завжди можливо. Крім того, добре обладнані сучасні бібліотеки поки що доступні не всюди. Таким чином, на сьогоднішній день ситуація в освіті така, що адміністративна система повинна наслідувати вже певну програму, де розробнику або викладачеві надається мало свободи вибору. Коли викладач-ентузіаст намагається впровадити методи, орієнтовані на учнів, або використовувати їх, він стикається з такими труднощами, як необхідність дотримуватися запропонованої програми і закінчити її в заданий час або викладати певні теми не за своїм вибором.

Навчання, із застосуванням особистісно-орієнтованого підходу, вимагає невеликої кількості учнів у групах, щоб викладач міг використати різні види групової роботи. Це не стосується більшості ситуацій, коли середня кількість студентів в аудиторії може досягати двадцяти-двадцяти п'яти студентів.

Література:

1. Кравченко Г.Ю. Теоретико-методологічні основи особистісно орієнтованої освіти. *Поч. навч. та вихов*. 2005. №25. С. 2-3.

2. Освітні технології / За заг. ред. О.М. Пєхоти. К.: А.С.К., 2002. С. 25-45.

3. Підмазін С. Технологія особистісно орієнтовного уроку. *Завуч*. 2001. № 20-21. С. 29-31.

4. Чернега Н. Особистісно-зорієнтоване навчання: сучасні підходи. *Рідна школа*. 2000. №9. С. 25-26.

5. Якиманська І. Особистісно орієнтована система навчання. *Завуч*. 1999. №7. С. 22.

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Олена Мітіна
кандидат філологічних наук, доцент
Національний університет «Одеська політехніка», Одеса
olenamitina@ukr.net
Христина Павлюк
кандидат філологічних наук, ст.викладач
Національний університет «Одеська політехніка», Одеса
khrystia0906@gmail.com
Лада Ростомова
кандидат психологічних наук, доцент
Національний університет «Одеська політехніка», Одеса
rostomova1@gmail.com

Завдяки постійному розвитку та популяризації науки і техніки, особливо з розвитком і зрілістю мультимедійних і smart-технологій, інновації в технологіях навчання, розумна освіта (smart education) та застосування інтелектуальних технологій у навчанні стали предметом поглибленого вивчення та досліджень у багатьох країнах. Щоб боротися з новою епідемією коронавірусу, не припиняючи проведення занять, дистанційне навчання стало першим вибором для виконання практичних завдань університетів, надаючи підтримку та допомогу в навчанні в інноваційному режимі. У багатьох країнах світу здійснюється дистанційне навчання. Викладачі використовують мультимедійні технології та створюють мережеве навчальне середовище. Від традиційного викладання викладачі та студенти переходять до гнучкої та різноманітної цифрової моделі навчання, яке складається із зображень, звуків та тексту, що сприяє інноваціям та змінам у режимі навчання іноземних мов університету. Тому головною метою сучасного викладача є вибір методів і форм організації навчальної діяльності студентів, які оптимально відповідають поставленій меті розвитку особистості. Завдання викладача – активізувати пізнавальну діяльність студента у процесі навчання іноземних мов.

Сучасні педагогічні технології, такі як навчання співробітництву, методологія проектування, використання нових інформаційних технологій, Інтернет-ресурсів, технології розвитку критичного мислення допомагають реалізувати студентоцентрований підхід до навчання, забезпечують індивідуалізацію та диференціацію навчання з урахуванням здібностей дітей, їх рівень навчання.

Формами роботи з комп’ютерними навчальними програмами на заняттях іноземної мови є: вивчення лексики; тренування вимови; навчання діалогічного та монологічного мовлення; навчання письму; опрацювання граматичних явищ.

Основною метою вивчення іноземної мови є формування комунікативної компетентності, всі інші цілі (виховні, навчальні, розвиваючі) реалізуються в процесі реалізації цієї основної мети. Близько 70% заняття з комунікативної методики присвячено розмовній практиці різні теми. І все ж таки помилково було б вважати, що *communicative approach* − це виключно розмови англійською мовою. Перефразовуючи відомий вираз, у людини все має бути чудово: усне і письмове мовлення, словниковий запас, граматика, навички аудіювання та читання. Саме комунікативний підхід розрахований на об’єднання всього одразу. Використання Інтернету в комунікативному підході якнайкраще мотивовано: його мета полягає в тому, щоб зацікавити студентів у вивченні іноземної мови за допомогою накопичення та розширення їх знань та досвіду.

Зараз пріоритет надається комунікації, інтерактивності, автентичності спілкування, вивченню мови в культурному контексті, автономії та навчанню. Ці принципи дають змогу розвивати міжкультурну компетентність як складову комунікативної здібності. Комунікативний підхід − це стратегія, що моделює спілкування, спрямована на створення

психолого-лінгвістичної готовності до спілкування, на свідоме осмислення матеріалу та способів дій з ним [1]. Для користувача реалізація комунікативного підходу в Інтернеті не являє собою особливих труднощів.

Комунікативне завдання полягає в тому, щоб запропонувати студентам проблему чи питання для обговорення, а учні не лише обмінюються інформацією, а й оцінюють її. Основним критерієм, який дає змогу відрізнити цей підхід від інших видів навчальної діяльності, є те, що студенти самостійно обирають мовні одиниці для формулювання своїх думок. Інтернет – це таке інформаційно-комунікативне середовище, в якому успішно співіснують усний та письмовий варіанти мови з різноманітною жанрово-стилістичною спрямованістю, що потребує відповідного підходу. Однією з основних вимог до навчання іноземних мов з використанням Інтернет-ресурсів є створення взаємодії на занятті, яку в методиці прийнято називати інтерактивністю [1]. Інтерактивність − це «об'єднання, координація та взаємодоповнення зусиль комунікативної мети та результату мовленнєвими засобами» [2, с. 199]. Навчаючи автентичної мови, Інтернет допомагає розвивати мовленнєві навички, а також навчати словникового запасу та граматики, забезпечуючи справжній інтерес і водночас ефективність. Інтерактивність не лише створює реальні життєві ситуації, а й змушує студентів адекватно реагувати на них за допомогою іноземної мови.

Однією з основних форм використання інформаційних технологій є голосовий чат через локальну мережу, що використовується для навчання фонетиці. Так, для реалізації чату використовуються безкоштовні програми Net Speakerphone або Speaker, що дозволяють спілкуватися в будь-якому режимі: вчитель-учень, учень-учень, режим конференції.

Програму Net Speakerphone часто називають мережевим телефоном, оскільки вона допомагає спілкуватися по локальній мережі (LAN communication). Зазначимо, що програма може працювати із серверною частиною або без неї. За допомогою Net Speakerphone здійснюється голосове та текстове спілкування (чат) між двома та більше користувачами. Пропонується обмін файлами та функція автовідповідача. Можливе якісне голосове спілкування на швидкості лише 16 кбіт/с за умови наявності кодека Speex [3]. Серед особливостей Net Speakerphone виділимо:

- сортування контактів за групами;
- можливість налаштування фільтрації IP;
- робота одночасно з двома та більше мережевими сегментами;
- служба WinPopup допоможе надіслати текстове повідомлення навіть на ПК, де програма не запущена;
- «гарячі» клавіші;
- якщо передача або прийом сигналу слабкі, пропонується авторегулювання посилення;
- є підтримка «емоджі» для більш емоційного чату;
- підтримуються аватари для персоналізації користувачів;
- Net Speakerphone автоматично визначає контакти локальної мережі;
- наявність фіксованих контактів (тобто тих, кого додали вручну);
- статус студента визначається за допомогою наявності/відсутності лампочки поруч із ним;
- детальну інформацію про студента можна отримати, навівши його ім'я у списку [4, с. 5].

У Net Speakerphone дуже зручно працювати зі списком контактів. Користувач швидко дізнається про наявність/відсутність навушників у одного зі студентів за спеціальною іконкою поруч із необхідним контактом. Спочатку всі студенти локальної мережі або фіксовані контакти знаходяться в основній групі, проте додаткові можливості Net Speakerphone допоможуть створювати, видаляти, перейменовувати додаткові групи.

Використання інноваційних технологій у процесі навчання іноземної мови дозволяє також якісно підвищувати загальнокультурний розвиток молодих людей, сприяючи подальшому вдосконаленню їх навичок володіння комп'ютерною технікою. Це сприяє формуванню мовних компетенцій, підвищенню мотивації вивчення іноземної мови. Звідси використання інноваційних технологій у навчанні іноземних мов несе у собі величезний педагогічний потенціал, що дозволяє переводити оволодіння іноземною мовою в живий творчий процес.

Література:

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. К.: Ленвіт, 2003. 273 с.
2. Soler-Adillon Joan. A profile of the interactive communication professional foundations, current trends and perspectives. El profesional de la información. 2016. Marzo-abril. V. 25. N. 2.
3. Sharma P. & Barrett, B. Blended learning: using technology in and beyond the language classroom. Oxford: Macmillan, 2007.
4. Siemens G. Connectivism: A learning theory for the digital age. International Journal of Instructional Technology and Distance Learning. 2005. 2(1). P. 3-10.

THE WAYS OF IMPLEMENTATING BLENDED LEARNING

Galina Oleinikova
Associate Professor, PhD in Philology
Izmail State University of Humatinities
oleinikova1211@gmail.com

The changes taking place in modern society dictate their own conditions for changes in all spheres of human activity. There is not a single industry, area where changes have not occurred due to the large-scale spread of the coronovirus. It is the latter that stimulated intensive changes in the educational system of most countries of the world. In recent decades the lectures of high schools, teachers of secondary schools and gymnasiums have already adopted the blended learning as an integral tool of learning in the classroom and beyond it.

Currently there is no general definition of the term «blended learning», but there are general concepts that are presented in many discussions in the literature, the recognition of some combination of virtual learning and physical communication. In the literature we can see several similar terms: blended learning, hybrid learning, as well as technology-mediated instruction, web-enhanced instruction and mixed-mode instruction.

It can be said that «blended learning» is a mixture of traditional full-time learning and online learning (virtual learning), adopted to stimulate an active learning process in an interactive way of teaching, as students seek understanding, knowledge development and creativity in learning. According to Singh, H. (2003), in his work «Building effective blended learning program. Educational Technology», «the blended learning» includes a variety of event-based activities, including face-to-face classroom learning, live e-learning (online) and self-study. This pedagogical model encourages students to learn in an interactive and independent environment at their own pace and at their own time.

The problem of blended learning is studied by many scholars, who characterize it as «a combination of elements of full-time and distance learning» (V.A. Fandey), « the combination of online learning with full-time» (A.S. Fomina), «the rational combination of traditional and electronic forms of learning» (A.M. Evseeva), V. Nesterenko talks about the didactic possibilities of mixed foreign language learning in the context of formal pedagogical education.M. Cheredilina proposes to understand under «blended learning − the system of organization of educational

activities which includes functionally sound use of e-learning, including distance learning technologies in the implementation of full-time, full-time/part-time and part-time forms of education in educational organizations ...» [1].

Before we start talking about teaching a foreign language course to students of higher education on the basis of blended learning, it is advisable to consider the existing models of integration of this method in the educational process.

Depending on the level of saturation of the educational process with online content delivery technologies and the nature of the interaction of participants, scientists offer several models of blended learning. Let's focus on those models that can be effectively applied to a foreign language. According to V. Nesterenko, there are four main models:

The *«Rotation» model* combines online learning with other methods on a fixed schedule. In this form of blended learning students alternate between different forms on a fixed schedule - either working online on the platforms Moodle, Google Class, or spending face-to-face with the teacher in the classroom or on the platform Zoom, Google Meet. The rotation model is more widely used in primary schools − 80 percent of primary schools in Ukraine that use blended learning applying to this rotation model;

The *«Flex» model* offers the student a flexible individual schedule in which online learning is preferred. This model mostly uses the online platform, the teacher downloads the necessary material in advance, provides links to the necessary literature or educational videos. Sometimes, if necessary, the work can be done with small groups or with one student;

The *«Face-to-Face» model* is closest to a typical school structure. With this approach the introduction of online learning is decided in each case, i.e. only some students in the class will participate in any form of blended learning;

The *«Enriched Virtual» model* is suitable for distance learning or for highly organized and motivated students, because it offers full autonomy of learning [2].

All the above models of blended learning are rarely used in their pure form. First of all, the position of choosing one or another model of choice for the class depends on the learning environment, the target group, the level of knowledge and goals. Therefore, each model involves the development of some applied scenario of the distribution of roles, functionality, didactic goals and resources directly.

Here are examples of the use of blended learning models in foreign language learning. Traditionally, there are four approaches that combine two or more models of blended education in one approach. Among them, the most relevant are the following: a combination of models «Face-to-Face» and «Rotation». Students have classes in the classroom with a teacher, and another format – classes are held remotely in an electronic learning environment. Classes in this format alternate between different forms on a fixed schedule - either working online on Moodle platforms, Google Class 2-4 weeks, or face to face with the teacher in the classroom, or on the Zoom platform, Google Meet the next 2-4 weeks. [3].

This form of education is very convenient for the first and second year students, where both phonetic and grammatical skills of a foreign language are practiced.

Face-to-Face and Flex models. The online platform Moodle is used, the teacher downloads the program in advance, the syllabus of the discipline, the necessary material for practical or seminar classes, provides links to the necessary literature or educational videos. Sometimes, if necessary, small groups or one student can be consulted.

We want to admit that at the initial stage of learning a foreign language for 6-8 hours a week, the model «Face-to-Face» occupies a leading position in the teaching process.

At the Izmail State University of Humanities the e-learning development project is allocated to a separate program of innovative development and the main directions of work are planned and improved every year to ensure the smooth functioning of the e-learning environment. The share of disciplines in which the method of blended learning is introduced into the educational process is increasing every year. Teachers of the Department of English Philology of the Izmail State University of Humanities take an active position to improve the quality of the educational

process. Many language courses are taught and conducted on the Internet in the Moodle environment, which is always intensified and accompanied by independent work of students.

Today the Moodle educational platform has become the most accessible and effective learning tool. On the basis of this platform all necessary both normative disciplines and disciplines of free choice for students of 1 − 6 courses are loaded. For two years the teachers and students of the Department of English Philology have been working with the course of «Practical Course of the English Language», «Theoretical Course of the English Language», «Business English», «Text Analysis», «English Communication», «English Country study», «Academic Writing» and many others on the Moodle platform.

Summarizing the above, we can say that the above positions of blended foreign language learning demonstrate the fact that in blended learning, e-learning and traditional learning should go in parallel: each section or lesson in the class must correspond to a block of tasks in the electronic network. While the e-course does not replace but complements the main classes, and it makes no sense to place the textbook, which is conducted in the electronic environment.

References:

1. Костина Е. В. Модель смешанного обучения (blended learning) и ее использование в преподавании иностранных языков. *Известия вузов*. Серия: Гуманитарные науки. 2010. №1 (2). С. 141-144.

2. Нестеренко В. Г. Дидактические возможности смешанного обучения иностранному языку в условиях формального педагогического образования. *Научно-методический электронный журнал «Концепт»*. 2019. № 6. URL: file:///C:/Users/%D0%93%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D0%BD%D0%B0/Downloads/didakticheskie-vozmozhnosti-smeshannogo-obucheniya-inostrannomu-yazyku-v-usloviyah-formalnogo-pedagogicheskogo-obrazovaniya.pdf

3. Чередилина М. Ю. К теории смешанного обучения. *Бизнес. Образование. Право*. *Вестник Волгоградского института бизнеса*. 2016. № 4 (37). С. 325-330.

4. Что такое Blended Learning? 2021. URL: https://kpfu.ru/portal/docs/F1827481577/Chto.takoe.BlendedLearning._smeshannoe.obuchenie_.pdf

СПЕЦИФІКА ВИКОРИСТАННЯ ВЕБ-СЕРВІСІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Наталія Потапенко
викладач
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
natashapotapenko24@gmail.com

Сучасна ситуація у світі і в нашій країні торкнулася всіх сфер нашого життя, а всі нові хвилі пандемії COVID-19 диктують нові умови освіти у форматі соціальної ізоляції, оскільки одним із наслідків боротьби проти коронавірусної інфекції стало часткове або повне закриття освітніх закладів у нашій країні. Тому, останнім часом питання використання інформаційних технологій у школі стало особливо актуальним. Обговорюються різні теми, пов’язані із застосуванням нових технічних засобів, нових елементів форм та методів навчання, новий підхід до процесу навчання, зокрема, для досягнення головної мети навчання іноземних мов – формування і розвиток комунікативної компетенції учнів, соціального навчання та практичного оволодіння іноземною мовою [1, с. 2].

Працюючи з комп’ютерними технологіями змінюється роль педагога, основне завдання якого – підтримувати і спрямовувати розвиток особистості учнів, їх творчий пошук. Відносини з учнями будуються на засадах співробітництва та спільної творчості. У цих умовах неминучий перегляд організаційних форм навчальної роботи, що склалися

сьогодні: збільшення частки самостійної індивідуальної та групової роботи учнів, перехід від традиційного уроку з переважанням пояснювально-ілюстративного методу навчання до використання новітніх технологій та методів навчання, збільшення обсягу практичних та творчих робіт пошукового та дослідницького характеру [3, с. 58].

Слід зазначити, що для забезпечення освітнього процесу використовується як спеціалізована інфраструктура, так і деякі «повсякденні» цифрові сервіси, що набули широкого поширення в останні роки [1, с. 3]. У зв'язку з цим запропоновано така класифікація інструментів організації дистанційного навчання фахівцями ЮНЕСКО:

− ресурси, що забезпечують психосоціальну підтримку учасників освітніх відносин в умовах пандемії;

− системи управління цифровим навчанням (Google classroom, Moodle, Blackboard, Canvas) ;

− додатки для навчання на базі мобільних пристроїв;

− програми з розширеною офлайн-функціональністю;

− сервіси самонавчання;

− програми, що забезпечують можливість спільної роботи в режимі онлайн (Skype, Zoom, WebEx)

− інструменти для створення цифрового навчального контенту та численні електронні бази навчальних матеріалів [3, с. 59].

Необхідно розглянути термін «Інтернет-ресурс» (синоніми «веб-ресурс, веб-сайт, веб-сервіс, сайт»), який означає сукупність інтегрованих засобів технічного та програмно-апаратного характеру, а також інформації, призначеної для публікації у мережі. Інтернет-ресурс може містити інформацію в текстовій, графічній та мультимедійній формі.

При цьому, застосування сучасних інтерактивних технологій та Інтернет-ресурсів сприяє підвищенню мотивації до вивчення мови, розвитку мовленнєвої компетенції, збільшення обсягу лінгвістичних знань, розширення обсягу знань про соціокультурну специфіку країни вивченої мови та розвитку здатності та готовності до самостійного вивчення мови [4, с. 18].

Насамперед, актуальність та доцільність використання інтернет ресурсів полягають у:

– сприянні інтенсифікації навчально-виховного процесу за рахунок збільшення кількості запропонованої інформації;

– підвищенні ефективності засвоєння навчального матеріалу під час одночасного викладу вчителем необхідних відомостей та показу демонстраційних фрагментів;

– спрямованості форми навчання на практичну підготовленість учнів: володіння англійською мовою [3, с. 60].

До того ж, використання інтернет ресурсів сприяє розвитку таких компетентностей як:

– готовність до самоосвіти;

– підвищення інформаційної та комунікативної компетентностей.

Тому, перш за все, для вирішення певних дидактичних завдань у практиці навчання іноземної мови можуть виявитися корисними ресурси та послуги, які надає всесвітня мережа. На уроках англійської мови за допомогою комп'ютера можна вирішити цілу низку наступних завдань:

– формування навичок та вмінь читання, використовуючи матеріали глобальної мережі;

– вдосконалення вміння письма та аудіювання;

– поповнення словникового запасу;

– формування в учнів стійкої мотивації до вивчення англійської мови [3, с. 61].

Проте вибір засобів для організації дистанційного навчання англійської мови залишається за вчителем, що й сприяє освоєнню нових технологій цифрового навчання. Для багатьох із них цей вибір може стати основним і навіть вирішальним, тому що для

забезпечення якості освіти вчитель зобов'язаний орієнтуватися в цифровому середовищі вільно, вміти так побудувати план уроку, щоб максимально ефективно використовувати час, поєднуючи різні ресурси сучасного цифрового середовища, мати досвід взаємодії з аудиторією в умовах затримки інтернет-зв'язку (звуку, зображення) або повної її відсутності, вміти організувати офлайн-урок без втрати його цінності з точки зору методики викладання іноземних мов, забезпечити якісний зворотній зв'язок із учнями та їхніми батьками [3, с. 12].

Розглянувши доцільність використання веб-ресурсів, перейдемо до більш детальної характеристики наступних цифрових освітніх ресурсів.

Miro – це безкоштовна онлайн-платформа для спільної дистанційної роботи, між учнями та вчителями. Педагоги можуть зареєструвати до 100 користувачів та використовувати дану платформу безкоштовно. На дошці є всі необхідні інструменти: малювати від руки, записувати ідеї на стікерах, створювати діаграми, та багато іншого. Вчителі можуть використовувати готові шаблони, імпортувати документи та зображення, експортувати дошки у вигляді зображень з високою роздільною здатністю та PDF-файли для подальшого використання. Найкориснішою функцією є те, що користувачі можуть взаємодіяти в режимі реального часу. Проте, дошка має один недолік: вона нескінченна, і потрібно надавати учням додаткову інформацію, в якому секторі дошки їм працювати [4, с. 15].

При дистанційному навчанні учні відчувають велику складність при вивченні нових лексичних одиниць. Щоб процес засвоєння нової лексики був нескладним та цікавим, можна використовувати спеціальні сервіси для створення карток, такі як Barabook та Quizlet. Ці сервіси дозволяють створити флеш-картки з новими словами, додати картинку, переклад та озвучити варіант слова англійською мовою, а потім надіслати посилання учням для вивчення нових слів. На сайті Quizlet є можливість закріпити та активізувати лексику в різних інтерактивних завданнях та іграх. Також існує командна гра в реальному часі для використання класом на уроці. Перевагою даної платформи є те, що існує велика кількість наборів карток, підготовлених іншими вчителями. Таким чином, можна заощадити час на підготовку до уроків [4, с. 12].

Lerningapps – відмінний інструмент для створення ігор на відповідність, головоломок, завдань з кількома варіантами відповідей, кросвордів, інтерактивних відео. Тут також можна завантажувати тексти, картинки, аудіо або відео та створювати набір завдань. Потрібно лише вибрати шаблон, заповнити зміст, зберегти вправу та відправити його учням. Також можна знаходити готові завдання за допомогою фільтра. Завдання перевіряються автоматично [5].

Наступним інструментом для створення інтерактивних завдань, словникових та граматичних ігор є Wordwall. Користувачі можуть створювати інтерактивні ігри або друкувати робочі аркуші, використовуючи наявні шаблони конструктора [7, с. 14].

Таким чином, узагальнюючи проведений аналіз, можна зробити висновок, що веб-сервіси та мобільні технології є важливою складовою сучасного навчання англійської мови. Вони дозволяють вивчати мову як комплексно, так і окремо та детально розбирати теми. Використання інформаційних технологій розширює загальний світогляд учнів, сприяє змістовному розумінню мови, що вивчається. Важливу роль ці ресурси грають у дистанційному навчанні. Разом з тим, робота на комп'ютері, планшеті або смартфоні – це навантаження на зір і опорно-руховий апарат учня, тривале використання мережі Інтернет також стомлює нервову систему, тому необхідно враховувати вікові норми, а також застосування даних технологічних засобів має передбачати час для відпочинку, таким чином, доцільно пам'ятати про здоров'язберігаючі технології, що застосовуються в освітньому середовищі [3, с. 65].

Таким чином, можна зробити висновок, що застосування Інтернет-ресурсів уможливлює реалізацію всього спектра сучасних інформаційних технологій для вирішення освітніх завдань, зокрема, управління процесом навчання, автоматизації діяльності щодо

здійснення контролю навчальної діяльності, створення умов для самостійної роботи учнів, для їх самоосвіти, самореалізації. Грамотне використання технологій у процесі навчання є запорукою успішної навчальної діяльності та підвищення ефективності та якості навчання [1, с. 7].

Література:

1. Болтак І. С. ELearning на уроках англійської мови. Учительський журнал online. 2016. 7 с.
2. Кирич, Б. М. Дослідження методів та засобів реалізації web-сервісів для вивчення іноземних мов. Doctoral dissertation, Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. 2017.
3. Кухаренко В. М., Бондаренко В. В. Екстрене дистанційне навчання в Україні: Монографія. Харків:. Вид-во КП «Міська друкарня», 2020. 409 с.
4. Муковнікова Є.В. Ефективне використання цифрових освітніх ресурсів на уроці англійської мови. *Англійська мова*. 2018. № 4. С. 18.
5. Learningapps.org. URL: https://learningapps.org/about.php
6. Porter L. Developing an online curriculum: Technologies and Techniques. Embry-Riddle Aeronautical University, USA, Information Science Publishing. 2004. 41 p.
7. Solomakha A., Kosharna N. Preparation of future teachers for using digital technologies in the process of early foreign language teaching. *Освітологічний дискурс*. 2020. (3(30)). P. 107-122. URL: https://doi.org/10.28925/2414-0325.2021.1017

РОЛЬ ТЕСТУВАННЯ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Світлана Слободяк
викладач
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
sslobodyak@gmail.com

В умовах пандемії дистанційне навчання стає важливою складовою сучасної вищої освіти. Необхідність розробки та включення електронних курсів у навчальне середовище змінює відношення викладачів до традиційних компонентів навчального процесу, які сформувалися в попередні роки. Одним із таких компонентів є тестування як вид контролю за якістю засвоєння здобувачами вищої освіти навчального контенту.

В системі освіти тест традиційно виступає як модель перевірки знань, яка дає можливість «надавати кількісну і якісну інформацію щодо прогресу навчання, діагностики недоліків, прогнозування успішності» [1, с. 38]. Питання дослідження контрольної функції тестових технологій розглядається в роботах багатьох сучасних науковців. Гарматюк Н. Д. та Марценюк В. П. акцентують увагу на важливості вивчення використання тестування для перевірки рівня навчальних досягнень іспитників, адже контроль знань – це «невід'ємна і важлива частина процесу навчання, відповідальний етап на шляху від незнання до знання, від неповного знання до більш точного і більш повного» [2, с. 17]. Мединська С.І. наголошує на можливості використання тестування для «вимірювання рівня професійної компетенції» та зазначає, що цей метод «набуває все більшого розповсюдження в навчальному процесі та у сфері професійної діяльності» [3, с. 79]. С. Юткало підкреслює ефективність використання тестового контролю для організації моніторингу успішності навчального процесу [4, с. 117]. Дослідники по-різному підходять до розгляду питання про форми та види тестування, але всі сходяться на тому, що використання тестування у навчальному процесі має свої позитивні та негативні сторони. Наприклад, Л. О. Кухар та В. П. Сергієнко зазначають, що тестування є якісним, об'єктивним та справедливим способом оцінювання, який дозволяє встановити рівень знань як з предмета в цілому, так і з окремих його розділів. Крім того, як стверджують науковці, тестування є ефективнішим з

економічної та психологічної точок зору, так як витрати на проведення тестування значно нижчі, ніж при усному контролі, а емоційний стан учасників тестування значно кращий за рахунок зниження передекзаменаційних нервових напружень. Серед найсуттєвіших недоліків автори називають відсутність можливості «оцінювати високі, продуктивні рівні знань, пов'язані з творчістю, тобто ймовірнісні, абстрактні та методологічні знання» [1, с. 40].

Незважаючи на ці та інші недоліки, тестування залишається одним із дієвих контрольних компонентів навчального процесу. Крім того, використання тестування в новому навчальному середовищі, яке формується під впливом сучасних досягнень у сфері діджиталізації, значно поглиблюється та розширюється. Змінюються форми та напрями застосування тестування в освітньому процесі завдяки використанню нових інформаційних технологій. Зокрема, під час дистанційного навчання основним інструментом для перевірки знань стають онлайн-тести. Серед переваг онлайн-тестування називаються наступні: висока швидкість та універсальність (за короткий час можна перевірити знання з урахуванням великого обсягу вивченого матеріалу); об'єктивність та точність (тестова форма перевірки дозволяє прибрати людський фактор, а розроблена шкала та чіткі критерії оцінювання дають точний результат); автоматизація (перевірити тест може машина, а не фахівець); справедливість (всі знаходяться в рівних умовах і можуть написати тест на високий бал); зрозумілість та передбачуваність (можна передбачити результат і підготуватися заздалегідь, що робить онлайн-тестування менш нервовим процесом, ніж інші види контролю) [5].

Окрім застосування для перевірки знань, онлайн-тестування широко використовується для закріплення вивченого матеріалу. Наприклад, при вивченні дисципліни вільного вибору «Комунікативний курс англійської мови» здобувачі вищої освіти мають можливість пройти онлайн-тестування на навчальній платформі Мудл (Moodle) після кожного практичного заняття. Після проходження тесту на наступному практичному занятті у здобувачів вищої освіти є можливість задати питання викладачу та обговорити проблемні моменти стосовно вивченого матеріалу, на перевірку засвоєння якого і був спрямований тест. Крім того, таке обговорення може бути корисним для викладача з методичної точки зору, так як отриманий від здобувачів вищої освіти фідбек може вказати шлях до вдосконалення процесу навчання у майбутньому. Такі навчальні онлайн-тести мають три спроби на відповідь з методом оцінювання «середня оцінка». Проте, онлайн-оцінка не виставляється в академічний журнал успішності здобувачів вищої освіти. Метою такого навчального тестування є не оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, а їх мотивування до самонавчання та самоперевірки. Підхід до онлайн-тестування як до інструменту навчання є особливо актуальним з огляду на існуючі тенденції щодо скорочення аудиторної діяльності на користь самостійної роботи. У сучасному освітньому процесі головним вважається навчити здобувачів вищої освіти самостійно отримувати знання. Саме з цим пов'язане значне збільшення кількості годин, які відводяться у вищій школі на самостійну роботу. Розраховувати на позитивний результат у такій освітній системі можна лише за умови, якщо встановлено контроль якості виконання самостійної роботи. Способом організації такого контролю може стати самоконтроль у вигляді регулярного онлайн-тестування як важливої частини навчального процесу.

Регулярно виконуючи поточні навчальні тести, здобувачі вищої освіти не тільки здійснюють самомоніторинг якості своєї навчальної діяльності, але й ефективно готуються до проміжного тестового контролю у вигляді модульної контрольної роботи. Написання модульної контрольної роботи також відбувається у формі онлайн-тестування на платформі Мудл, але вже з однією спробою. Найбільшою перевагою такої форми проміжного контролю є можливість автоматично створити індивідуальний варіант тесту з банку питань для кожного здобувача вищої освіти. Крім того, тести можна створити з питань різного рівня складності і кількість таких різнорівневих питань буде однаковою для всіх учасників

тестування. За таким самим принципом створюються тести для перевірки всіх тем курсу з однаковою кількістю питань з кожної теми для всіх здобувачів вищої освіти. Проміжний тестовий контроль завжди відбувається за розкладом та триває лімітований проміжок часу. Всі учасники тестування виконують тест одночасно, але кожен отримує свій індивідуальний варіант, що унеможливлює списування.

Коли навчання відбувається за допомогою онлайн-тестів, написання модульної контрольної роботи онлайн вже не є стресом для здобувачів вищої освіти. Проте, як зазначають деякі дослідники, тестування онлайн не враховує такі індивідуальні психологічні особливості здобувачів вищої освіти як швидкість мислення та особливості уваги [3, с. 82].

Таким чином, в умовах дистанційного навчання роль тестування значно розширюється. Тестовий контроль доповнюється навчальним тестуванням, яке є особливо ефективним з огляду на тенденцію до збільшення часу для самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Потенціал використання тестування у навчальному процесі залишається безмежним та потребує подальших наукових досліджень.

Література:

1. Кухар Л.О., Сергієнко В.П. Конструювання тестів. Курс лекцій: навч. посіб. Луцьк, 2010. 182 с. URL: http://moodle.ndu.edu.ua/file.php/1/kt.pdf
2. Гарматюк Н. Д., Марценюк В. П. Особливості застосування тестового контролю при вивченні іноземної мови у вищих навчальних закладах. *Медична освіта*. Вип. №3. 2013. С. 17-24. URL: https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/med_osvita/article/download/2179/2044/8257
3. Мединська С.І. Тестування як засіб організації та реалізації диференціації навчання при викладанні іноземних мов у немовному внз. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія»*. 2011. № 2 (2). С. 79-82. URL: https://pedpsy.duan.edu.ua/images/PDF/2011/2/16.pdf\
4. Юткало С.Ю. Тестування як форма контролю якості знань студентів на заняттях із німецької мови. Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. *Міжпредметні зв'язки*. Вип. № 37. 2020. С. 117-129. URL: https://periodicals.karazin.ua/language_teaching/article/view/16652
5. Онлайн-тести для учнів: види, особливості та переваги. URL: https://mynizhyn.com/news/ukraina-i-svit/16122-onlajn-tjesti-dlja-uchn-v-vidi-osoblivost-ta-pjerjevagi.html

РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ УЧНІВ НА УРОКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Лариса Стоянова
спеціаліст вищої категорії, старший вчитель зарубіжної літератури
Матроського закладу загальної середньої освіти
Саф'янівської сільської ради Ізмаїльського району Одеської області
larisastoyanovaa@gmail.com

Художні твори є могутнім фактором розвитку внутрішнього світу людини. Головне завдання уроків літератури – формування у школярів відчуття прекрасного на основі індивідуальних уявлень дітей про навколишній світ. У процесі педагогічної діяльності вчитель корегує уявлення учнів про світ під впливом художнього твору. Таким чином не тільки формується естетичний смак, а й розвивається духовно-моральний потенціал школярів.

Головна мета літературної освіти – виховання творчого читача із самостійним критичним мисленням, формування гуманістичного світогляду, загальної культури, естетичних смаків особистості, емоційного інтелекту [6].

Вимушене дистанційне навчання стало викликом для всіх учасників освітнього процесу: вчителів, учнів та батьків. Успіх роботи в умовах карантину залежить від активної взаємодії всіх учасників освітнього процесу, технічних можливостей та навичок педагогів у сучасних інформаційних та цифрових технологіях.

Вимоги сучасності до якості знань учнів, орієнтація навчального процесу на вироблення у молодої людини вміння на основі здобутих знань самостійно аналізувати процеси, явища в житті спонукають нас, учителів, шукати такі форми і методи роботи, які допомогли б будувати навчальний процес на основі активної пізнавальної діяльності школярів.

Одне із важливих завдань вчителя-словесника — це навчання мові емоцій.

Для розвитку емоційної компетентності й керування емоціями дуже важливо вдосконалювати процеси сприйняття й емоційну оцінку дійсності. Основний спосіб розвитку емоційного інтелекту полягає у стимулюванні фантазії та уяви дитини, у використанні сюжетно-рольових ігор.

Емоційний інтелект став центром уваги вчених в останні двадцять років. До цього головний акцент робився на так званому IQ (коефіцієнту інтелекту), який вказує на рівень нашого розумового розвитку, знань, умінь, навичок. Проте, з кожним роком все більше науковців стверджують, що в розвитку гармонійної особистості людини «емоційна компетентність» («емоційний інтелект») відіграє важливішу роль, ніж «академічна компетентність».

Поняття «емоційний інтелект» вперше з'явилося в 1960 році в роботах Майкла Белдока. Однак стало об'єктом чиленої уваги після виходу науково-популярної книги «Емоційний інтелект: чому він значить більше, ніж IQ», авторство якої відведено Деніелу Гоулману – журналісту з New York Times. Книга вийшла в середині 90-х років минулого століття, але до сих пір є однією з найбільш актуальних у сфері особистої ефективності. Грунтовну наукову розробку теорія емоційного інтелекту отримала в 90-х роках 20 століття в роботах американських вчених: Д. Карузо, П. Селовейя, Дж. Майєра. Вони розділили емоційний інтелект на 4 складові:

- вміння визначати свої і чужі емоції, знаходити відмінності між ними (соціальна свідомість);
- вміння задіяти весь потенціал емоцій для вирішення конкретних завдань (управління відносинами);
- здатність усвідомлювати кожну емоцію і розуміти, як вона виникає (самосвідомість);
- вміння контролювати свої емоції і керувати ними (управління відносинами) [4].

Для розвитку емоційного інтелекту учнів в науково-методичній літературі пропонується ряд технологій, які спрямовані на емоційну активацію, що є необхідною умовою продуктивної інтелектуальної діяльності:

- технологія особистісно орієнтованого розвивального навчання;
- технологія ситуативного моделювання;
- проектні технології;
- технологія критичного мислення;
- технологія вітагенного навчання.

Гармонійте поєднання цих технологій та прийомів є надзвичайно важливим для всебічного розвитку школярів.

В статті представлено використання авторського методу аналізу літературного героя – поліграми, який сприяє розвитку емоційного інтелекту, розвиває творчі здібності школярів, креативність, допомагає створити особливу атмосферу.

Актуальність методу полягає в тому, що виникає гостра потреба розвитку потенціалу емоційного інтелекту людини задля її ефективної соціальної адаптації та успішної самореалізації, а також у тому, що емоційний інтелект є однією з головних складових у досягненні максимального успіху в житті та відчуття щастя.

Для сучасних дітей характерна емоційна глухість, їм буває важко визначити, що вони відчувають, вербально відобразити свої почуття. Тому на уроках літератури важливе міце займають кольорові картки настрою, використання музики, живопису, «доріжки емоцій». Картки настрою визначають, як почували себе діти на початку і в кінці уроку. Мелодії, що звучать на уроках, поглиблюють емоційне сприйняття, дають простір для уяви та фантазії, стають засобом самовираження, допомагають розкрити творчу самобутність учнів.

У забезпеченні творчої співпраці важливу роль відіграє **емоційне налаштування на урок**. Для цього пропоную **діагностику емоційного стану учнів: емограми, «Колесо емоцій», «Передача почуттів», «Компас емоцій», «Прогноз погоди», «Термометр»; «Натхнення»; сугестії, афірмації, демотиватори, метафори.**

Будь-яка навчальна діяльність неможлива без мотивації. Вона має бути не тільки внутрішня, але й зовнішня. Учитель повинен створити психологічну установку на отримання нової інформації, зацікавити учнів, розбудити почуття, спонукати використовувати отриману інформацію для створення проблемної ситуації. На даному етапі можна використати прийоми **«Інтрига», «Коло ідей», «Цікавий факт», «Віддзеркалення», «Хмари слів» або «Хмарки тег».**

У своїй роботі поряд із традиційними формами та методами проведення уроків застосовую інтерактивні прийоми, які сприяють розвитку емоційного інтелекту:

- літературний квест,
- кластер,
- досьє, анкета,
- амбулаторна карта хворого,
- портфоліо,
- фотоколаж,
- пантбук,
- літературний трейлер,
- сторінка в соціальній мережі.

Психологами доведено, що діти з високим емоційним інтелектом легко засвоюють, розуміють і використовують навчальний матеріал. Для закріплення використовую таку групу креативних методів і прийомів:

- метод «Якби…»,
- вправа «Займи позицію»,
- вправа «Валіза. Смітник. М’ясорубка»,
- прийом «Дружня порада»,
- «Коробка щастя»;
- «Емоції у кольорі»;
- «Рецепт лікаря»,
- «Передача почуттів»,
- «Компас емоцій»,
- «Крокодил»,
- «Перевтілення»,
- «Добери відповідне слово»,
- «День подарунків» тощо.

На початку уроку або в якості підсумка певного виду роботи використовую такі вправи: «Найщиріші побажання», «Скриня гарного настрою», «Коло компліментів», «Я молодець, тому що…» та інші.

Психологічна характеристика стоїть на одному із перших місць у шкільному вивченні образів персонажів. Однак варто констатувати її певну обмеженість, оскільки на уроці здебільшого відбувається обговорення морально-етичних якостей літературних героїв. Це веде до спрощених оцінок, залишаються поза увагою важливі елементи, які визначають внутрішній портрет образу як індивідууму. Зокрема, структура особистості включає в себе такі рівні, як: когнітивна сфера, афективна сфера, світосприйняття, спрямованість особистості, досвід, характер (психотип), темперамент, рисунок тіла.

На етапі закріплення навчального матеріалу пропоную використовувати авторський метод «поліграма», який потребує використання емоційного інтелекту, вміння аналізувати емоції та відчувати емпатію.

Поліграма – це неперервне синхронне відображення фізіологічних показників у графічному вигляді. В процесі дослідження фіксується загальний стан героя до зображуваних подій, потім реєструються зміни фізіологічних показників (емоційного стану) під впливом певних подій в його динаміці. Звертається також увага на зміну показників після закінчення основних впливів [12].

Учитель та учні встановлюють психологічні властивості на основі текстуальних спостережень (від дослідження фактичного прояву – до констатації, яка риса змальована). Інший варіант: учасники навчального процесу називають внутрішні якості персонажу (це можна зробити уже на основі первинного прочитання художнього твору), потім аналізують засоби їх розкриття та дають емоційну оцінку.

Послідовність роботи по складанню поліграми:

1. Визначити психологічну властивість персонажа на основі процитованого фрагменту художнього твору.

2. Підтвердити наявність означених рис характеру літературного образу цитатним матеріалом.

3. Виявити в окремому епізоді або розділі внутрішні властивості героя, які знайшли там своє втілення, дослідити особливості їх словесного вираження.

4. Здійснити текстуальний аналіз твору за розвитком сюжету, простежити динаміку розкриття образу персонажа. Знайти в тексті слова, якими автор передає почуття персонажа.

5. Установити всі засоби творення образу (портрет, інші позасюжетні елементи, дії та вчинки героя, мова), пояснити їх особливості та художню роль.

6. Визначити в художньому творі весь спектр духовних якостей, дослідити їх конфігурацію та взаємодію у внутрішньому світі персонажа, узагальнити його психологічний портрет.

7. Простежити зміни емоційного стану героя (або свого власного) під впливом певних подій, дій, слів тощо.

8. Побудувати поліграму.

Подібні завдання можна практикувати уже в 5-6 класах.

Порівняно з дитячою літературою, вивчення якої переважає в 5-6 класах, художні твори, включені до програм для 7-8, а тим більше для 9-11 класів, часто містять значно багатогранніші характери, у яких можна спостерігати цілий набір психологічних властивостей та їх проявів.

В ході аналізу образу персонажа, школярі (особливо 5-7 класів) часто демонструють хаотичність мислення, суб’єктивізм оцінок, фрагментарність знань, нездатність виділити в персонажі головні властивості. Щоб подолати цю проблему, необхідно пропонувати завдання, які надаватимуть роздумам дітей логічної послідовності, аргументованості і цілісності. Одним із них є складання плану, у якому відображено внутрішні якості героя; відтворення логічної послідовності подій. Щоб полегшити навчальну діяльність, можна працювати над складанням внутрішньої характеристики за розвитком сюжету чи

зовнішньою композицією. Учні опрацьовують завершені сюжетні фрагменти або частини зовнішньої композиції, виділяють внутрішні властивості героя, виявлені у кожному з них.

Після того, як зафіксовано емоційний стан героя, будуємо графік, на якому зображуємо позитивні емоції та почуття стрілочкою, спрямованою вгору, а негативні – стрілочою, спрямованою вниз, нейтральні – прямою лінією. Шкалу показників можна встановлювати довільно, в залежності від сюжету твору.

Перші спроби дітей (найкраще в 6-7 класах) повинні носити колективний характер. Міра корекції їхніх результатів із боку вчителя ще досить значна. Згодом подібні завдання можна давати для самостійного виконання.

Іноді пропоную учням скласти поліграму, яка б зображувала внутрішні переживання самих школярів під час читання (наприклад, оповідання Дж. Олдріджа «Останній дюйм» або новели О. Генрі «Останній листок»). В деяких творах важливо порівняти психологічний стан героя та пейзажні замальовки (наприклад, Дж. Лондон «Жага до життя»).

Під час вивчення байки І.А. Крилова «Вовк і Ягня» у 6 класі спочатку пропоную учням встановити послідовність подій та назвати емоції, які переживають герої в кожному випадку.

	«Як, нахабо, смієш ти мутити Потік цей прохолодний мій... Зірву я голову тобі!»
	«Так це брехня моя? Негіднику!»
	«Ти винне тим уже, що хочу я, бач, їсти»
	« ... поблизу тих місць голодний Вовк бродив.»
	«Та розквитаюсь я за всі ваші гріхи!»

Потім малюємо криву (поліграму), яка відображає зміну внутрішнього стану Вовка.

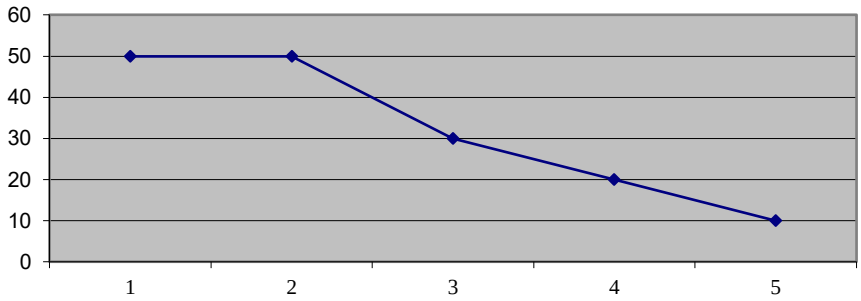

Далі у тому ж порядку досліджуємо образ Ягняти.

	«Напитися у спеку до струмка Ягня зайшло»
	«Та зглянь теся, нема мені ще й року зроду...»
	«Якщо пресвітлий Вовк дозволить»
	«Ах, чим же винен я?»
	«Не маю я братів»

Будуємо поліграму, яка відображає зміну внутрішнього стану Ягняти.

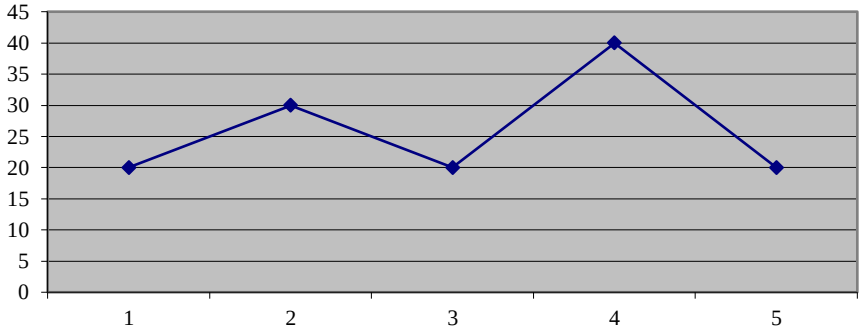

Під час вивчення повісті Ч. Діккенса «Різдвяна пісня в прозі» (6 клас) спочатку робимо текстуальний аналіз психологічного стану Скруджа за розвитком сюжету.

Композиція твору	Основні події	Емоційний стан Скруджа
експозиція	життя Скруджа на початку твору	заздрісний, жадібний, твердий, гострий, скритний, потайний, самотній
зав'язка	поява привида Марлі	упав на коліна й затулив обличчя руками; дедалі сильніше тремтів
розвиток дії	подорожі Скруджа з Духами минулого, теперішнього та майбутнього Різдва	1) заплакав, відчув провину; 2) прокинулась совість, з'явилось співчуття; відчував, як м'якшало його серце;
кульмінація	присутність Скруджа на власних похоронах і біля своєї могили	відчував каяття за свої вчинки
розв'язка	переродження Скруджа	легкий, щасливий, веселий

Потім на основі складеної таблиці будуємо поліграму «Духовне переродження Скруджа».

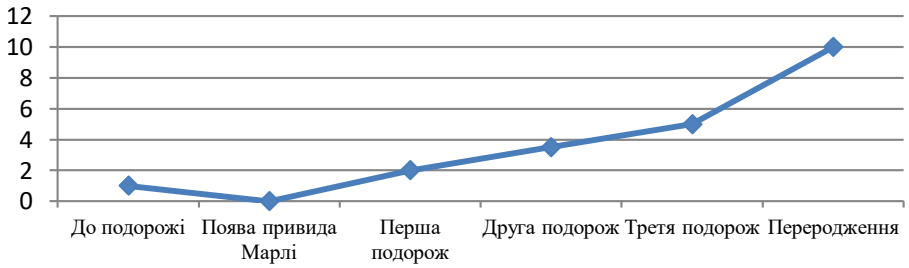

На основі текстуального аналізу оповідання Дж.Олдріджа «Останній дюйм» будуємо поліграму «Почуття Бена та Деві»

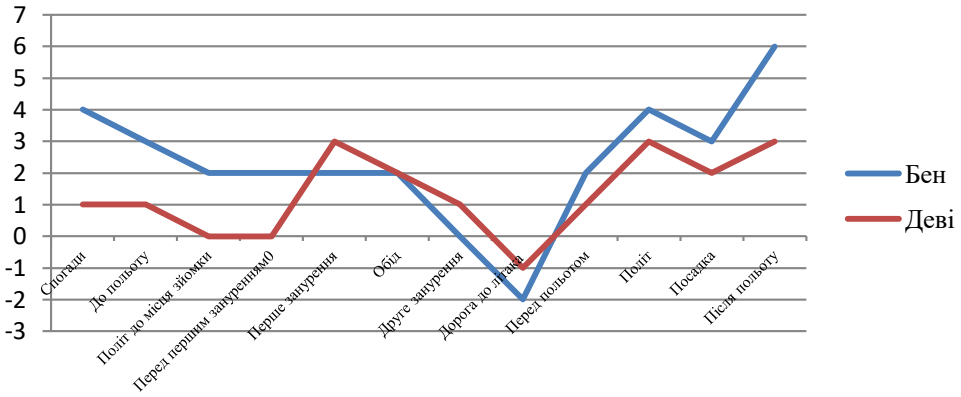

На підготовчому етапі разом з учнями 7 класу здійснюємо порівняльну характеристику «Світ Джипа та його батька» (за новелою Г. Уеллса «Чарівна крамниця»), далі пропоную за цитатами прослідкувати зміну почуттів героїв. Потім будуємо поліграму «Почуття батька та Джипа».

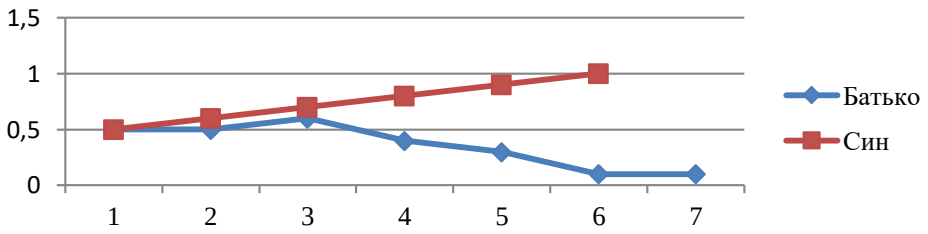

Під час вивчення новели О. Генрі «Останній листок» (7 клас) робимо текстуальний аналіз психологічного стану головної героїні Джонсі за розвитком сюжету.

Композиція твору	**Основні події**	**Емоційний стан Джонсі**
Експозиція	Знайомство Сью і Джонсі	Травень, спільні плани
Зав'язка	хвороба Джонсі	Джонсі нездатна поворухнутись
Розвиток дії	Візит лікаря	Джонсі не хоче жити
	Догляд Сью за хворою Джонсі.	Холодний подих осені (12 листочків на плющі – кількість місяців у році). Майже голі галузки рослини чіпляються за потріскані цеглини
	П'ять листків на плющі	«Коли впаде останній, я помру»
	Залишилось чотири листочки	Джонсі стомилася чекати, стомилася думати
Кульмінація	Надворі йшов холодний дощ із снігом. На цегляній стіні ще виднів один\єдиний листок плюща.	Душа Джонсі лаштувалася вирушити в далеку таємничу подорож. Невідчепна думка про смерть опанувала Джонсі дедалі дужче.
Розв'язка – одужання Джонсі та смерть художника.	Щось примусило останній листок залишитися там, де він є…	Це гріх – хотіти вмерти. Вона в небезпеці Бажання малювати, Джонсі плете вовняний шарф.

На основі зібраних матеріалів будуємо поліграму почуттів Джонсі.

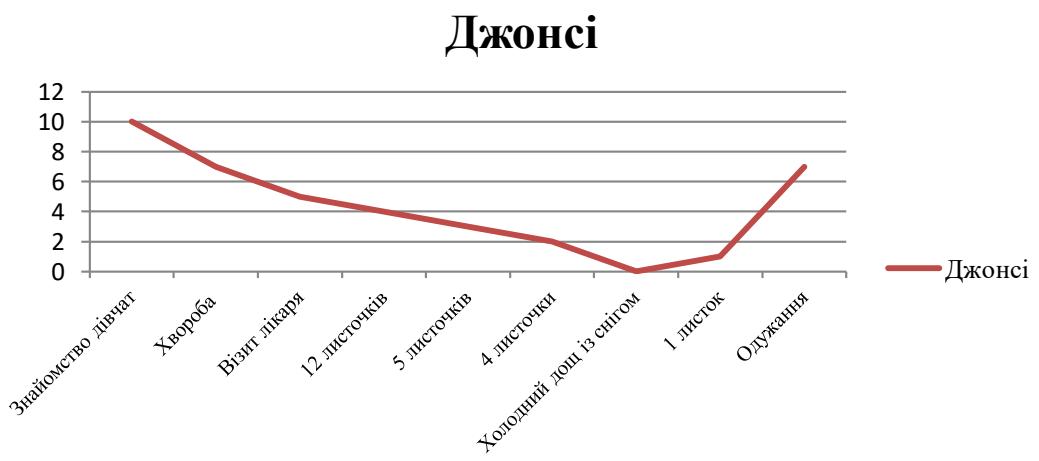

Література чи не єдиний шкільний предмет, який торкається почуттів учнів, які на уроках не тільки знайомляться з життям, а проживають його разом з героями, збагачуючи свій емоційний багаж. Тому уроки зарубіжної літератури– найважливіший засіб розвитку емоційного інтелекту, своєрідна профілактика виявів агресії, дефіциту любові та милосердя. Це уроки, на яких вчитель має вразити учнів, показати справжнє диво, що захопить дитину та торкнеться її душі.

Регулярне використання під час уроків методів і прийомів для розвитку емоційного мислення школярів за невеликий проміжок часу показало, що в учнів підвищився інтерес до предмету, зросла активність під час уроку, діти із задоволенням виконують традиційні та творчі завдання.

Розвиток емоційного інтелекту в поєднанні з освітніми технологіями на уроках словесності – інструмент для формування емоційно-ціннісного ставлення учнів до себе, інших людей, навколишньої дійсності, розвитку інтелектуально-психологічного потенціалу дитини. Сучасна парадигма освіти вимагає віднайти розумний баланс між мисленням та емоціями.

Психологи стверджують, що знання, отримані без радості або з гнівом, не можна вважати засвоєними. Досвід показує, що учень краще сприймає, засвоює і запам’ятовує навчальний матеріал, коли вчитель може доторкнутися до його емоцій, душі, коли навіть звичайний робочий урок буде наповнений позитивними почуттями.

Література:

1. Андреева И.Н. Эмоциональный интеллект: исследования феномена. *Вопросы психологии*. 2006. № 3. С.78-86.

2. Богосвятська А.І. Емоційний інтелект і уроки світової літератури. *Зарубіжна література в школах України*. 2012. № 11. С. 22-27.

3. Гарскова Г.Г. Введение понятия «эмоциональный интеллект» в психологическую теорию. *Тезисы науч.-практ. конф. «Ананьевские чтения»*. СПб. : Изд-во СПб. ун-та, 1999. С. 26.

4. Гоулман Д. Эмоциональный интеллект. М.: АСТ; АСТ Москва; Хранитель, 2008. С. 10-443.

5. Кириленко Т.С. Психологія: емоційна сфера особистості. К.:Либідь, 2007. С.180-181.

6. Ковбасенко Ю. Про перспективні напрями розвитку літературної освіти в Україні та шляхи підвищення її ефективності. *Зарубіжна література в навчальних закладах*. 2002. № 1. С. 2-8

7. Концепція літературної освіти. *Освіта*. 2015. № 50-52. С. 12-15

8. Лапшина Т.Н. Развитие эмоционального интеллекта школьников. *Академический вестник*. 2012. №1(5). С. 119-126.

9. Носенко Е.Л. Емоційний інтелект: концептуалізація феномену, основні функції. К. : Вища школа, 2003. 126 с.

10. Носенко Е.Л. Емоційний інтелект як соціально значуща інтегральна властивість особистості. *Психологія і суспільство*. 2004. № 4. С.95-109.

11. Стейн, Стивен Дж. Преимущества EQ: Эмоциональный интеллект и ваши успехи. Д.: Баланс Бизнес Букс, 2007. С. 12-28.

12. Характеристика внутрішнього світу літературного героя за допомогою поліграми. Стоянова Л.М. URL: https://naurok.com.ua/metodichna-rozrobka-harakteristika-vnutrishnogo-svitu-literaturnogo-geroya-za-dopomogoyu-poligrami-194425.html

LEARNING ENGLISH VOCABULARY

Лариса Ткаченко
викладач
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
l4.09.1962@gmail.com

When learning a foreign language it is very important to constantly replenish the vocabulary – learn new and new words. To know a word means to understand a word when it is written or spoken; to recall it when you need it; to pronounce and to spell it correctly, to use it with the correct meaning and in a grammatically correct way; to know the collocations with this word; to use it in the right situation; to know whether it has positive or negative associations (connotations).

Every person has his unique style of learning new words. Some people like learning by listening (auditory), others by seeing (visual), while some people like learning by doing (kinesthetic). The word is valuable not by itself, but in the context. When a student encounters an unfamiliar word and decides to memorize it, he should write down the context in which it was used. For example, the English word *ajar (= open)* is easier to learn as part of the phrase *«the windows were ajar»* than as a separate word. Students can find ready-made examples of the English word they are interested in in online services, such as Reverso, PlayPhrase or Yandex, Translator. In addition, they should practise composing sentences with the new words themselves. For example, if they need to memorize the verb *to prefer*, they can make up some examples that will reveal the meaning of this verb:

Would you prefer wine or beer? (Ви віддаєте перевагу вину чи пиву?)

I prefer to be called by my first name. (Я волію, щоб мене називали на ім'я.)

My grandmother prefers detectives to any other TV shows. (Моя бабуся віддає перевагу детективам будь-яким іншим серіалам.)

When a student learns new words and phrases, he should try to group words that go together so that one word or phrase will remind him of others. Let's consider these groupings.

Grouping 1. Words related to the same topic. For example, learners studying the topic *Education* may be given the task to group the new words *(high school, 3Rs, comprehensive school, higher school, graduate, postgraduate, nursery school, tutor, etc.)* according to the sections: *pre-school education, primary education, secondary education, further education.* Or, while reading a text, they may also find out the words united by one topic and do groupings. For example, students are given the task to find out the words united by one topic in the following poem, to do groupings and to add some more words to each group:

October's Party
October gave a party,
The trees by hundred came,
The chestnuts, oaks and maples,
And leaves of every name.

The sunshine spread a carpet,
And everything was grand,
Miss Weather led the dancing,
Professor Wind the band.
(By Eve Merriam).

(Group 1: *October, weather, sunshine, wind; addition: autumn, clouds, rain, storm, thunder, lightning, etc.* Group 2: *trees, chestnuts, oaks, maples; addition: birches, willow, alder, poplar, etc.*)

Grouping 2. Words having the same affixes. Students may have the task to group the words having negative prefixes, for example: *unreal, unimportant, unknown; independent, inappropriate, insignificant; impractical, immature, immoral; illegal, illogical, illiterate; irregular, irrational, irresponsible, etc.*; or, the words with the suffixes for animated/ unanimated nouns: *employer, employee, artist, musician, actor, etc. / employment, artistry, musical, acting, etc.*

Grouping 3. Words similar in meaning, or synonyms. For example, the task is to choose the word which is the synonym of the word given:

1. brain 2. dawn 3. brief
A mind B head A night B morning A long B short
C education D literacy C sunset D afternoon C low D quiet
(1. mind; 2. morning; 3. short)

However, students should choose the right collocations of the synonyms, for example:
a strong man – a powerful man; strong coffee – NOT powerful coffee;
a tall tree – a high tree; a tall man – NOT a high man;
an old building – an antique building; an old friend – NOT an antique friend.

Grouping 4. Words opposite in meaning, or antonyms. For example, such tasks may be offered:

Task I. Match the antonyms:
1. oblivious a) throw
2. luxurious b) love
3. aborigine c) shabby
4. despise d) calm down
5. confuse e) attentive
6. education f) immigrant
7. grab g) illiteracy
(1.- e; 2.- c; 3.- f; 4.- b; 5.- d; 6.- g; 7.- a)

Task II. Match the antonyms for the following collocations:
1. occupied seat a) gentle
2. occupied man b) polite
3. rough sea c) good
4. rough person d) vacant
5. poor health e) wealthy
6. poor man f) free
(1.- d; 2.- f; 3.- a; 4.- b; 5.- c; 6.- e)

Grouping 5. Words arranged along a scale, for example: *a letter, a word,*
a phrase, a sentence, a paragraph, a page, a chapter, a novel.

The tasks may also be as follows: write down and arrange the markers of time of the Present (Past, Future Simple) in the scale from 0% to 100%. *(never, rarely, sometimes, often, usually, always;* or: *yesterday, 2 days ago, last week, last month, last year, etc.).*

Grouping 6. Words built from the same basic word, or derivatives, which may be distributed into four sections, according to the part of speech: nouns, adjectives, adverbs, verbs, for example: *ecology/ecologist, ecological, ecologically; relation/ relative. relatively, relate, etc.*

Grouping 7. Words as steps in the same process, for example: *turn on the*
radio, listen to the music, sing a song, start dancing, turn off the radio; or: get acquainted, go out, get engaged, get married, have wedding, have honeymoon.

Students may tell the stories using these words, giving the title to each line. They can also make up such steps of words themselves, using their favourite topics, or searching for them in their books on individual reading.

While learning new words, it is necessary to use the imagination, which can help make the learning process easy, interesting and creative. For example, if students are studying the topic «Environment Protection», the task may be as follows: a student writes any noun related to this topic on the interactive board, then each student adds his word in order to create an extended sentence:

1. *The world*
2. *The modern world*
3. *The modern world has problems*
4. *The modern world has a lot of problems*
5. *The modern world has a lot of major problems*
6. *The modern world has a lot of major problems, including*
7. *The modern world has a lot of major problems, including pollution*
8. *The modern world has a lot of major problems, including pollution, global warming*
9. *The modern world has a lot of major problems, including pollution, global warming, unemployment*
10. *The modern world has a lot of major problems, including pollution, global warming, unemployment, diseases, etc.*

It is also advisable to organize the vocabulary in lexical notebooks according to the sections, for example, Family, Education, Environment, Confusing words (homonyms, poly-words), Idioms, Proverbs, etc. Phrasal verbs are very important in the English language, however, it is not an easy task to remember all the collocations with them. Students may organize phrasal verbs with the translation in the separate sections each *(to go away, to go down, to go through, to go on, to go over, etc.; to put away, to put aside, to put down, to put on, to put off, etc.)* and train the usage of these verbs in collocations *(to put on weight, to put off the meeting, etc.).*

Students may be given the task to compose the sentences or short funny stories to practice the usage of the phrasal verbs, or to reveal the sense of the English idioms or proverbs. There are many cases when the English idioms and proverbs have the same equivalent in the Ukrainian language, but sometimes students are mistaken while presenting the Ukrainian equivalents: *as merry as a wedding bell – веселий як засватана дівка; as changeable as the weather – сім п'ятниць на тиждень; have one's back to the wall – опинитися в безвихідному становищі; Life is not a bed of roses – Життя прожити – не поле перейти; No man can serve two masters – Друг усім не здружиться ні з ким.*

In order to comprehend the English idioms and proverbs, students may be given the task to match the English idioms or proverbs with the appropriate ones:

1. *bring home the bacon* *a) брак чітких правил*
2. *in your own bat* *b) досягти успіху*
3. *not worth a bean* *c) висіти на волосині*
4. *gray area* *d) без сторонньої допомоги*
5. *in the balance* *e) ламаного гроша не вартий*

(1.- b; 2.- d; 3.- e; 4.- a; 5.- c)

Other interesting tasks may be as follows:

Choose the equivalent which best corresponds to the English one:

When pigs fly.

a). Свиня обіцяла, що в болото не полізе.

b). Якби свині крила, вона й небо зрила б.

c). Коли рак на горі свисне.

d). Пусти свиню за стіл.

(the right option is *c)*)

Mark the odd one out:

a). Don't sing triumph before you have conquered.

b). They conquer who believe they can.

c). First catch your hare, then cook him.
d). Catch the bear before you sell his skin.
(the right option is *b)*)

Students should organize Collocations in their Lexical Notebooks, which may have difficulties for translation, for example: *місце для зупинки автобуса – bus stop, місце для зупинки таксі – taxi rank, місце для зупинки потягу – train station;; For luck – На щастя!; Just my luck – Мені, як завжди, не щастить; Merry Christmas!* but *Happy Birthday!; a comfortable chair* but *convenient time/place; Sorry, I'm engaged* (Вибачте, я зайнятий) but *Sorry, the seat is occupied (Вибачте, це місце зайняте)*.

In order to remember confusing words students should put down all the meanings of these words with the examples, for example:

To speak (spoke, spoken) – говорити, промовляти, розмовляти якоюсь мовою.

(e.g.: speak much, speak English, speak to smb. about smth., generally speaking, etc.)

To say (said, said) – казати, вимовляти.

(e.g.: say smth. to smb., say (that) … , he said: «…», etc.)

To tell (told, told) – розповідати, повідомляти, наказувати, відрізняти одну річ від другої, etc.)

(e.g.: tell smb. about smth., tell smb. to do smth., tell smb. (that) … , to tell smb. from smb., tell the truth, «Tell it to the marines!», etc.)

To talk – розмовляти, вести бесіду, говорити на певну тему.

(e.g.: talk to smb. about/of smth., talk over, talk into, talk sense/nonsense, a friendly talk, etc.)

Students may be offered the following task.

Choose one odd out word, which does not make a collocation with the word in capitals:

1. ***Serious*** *advantage, crime, illness, matter, relations*

2. ***Main*** *course, entrance, meal, problem, task*

It is a nice way for learners to make up sentences or short stories with the confusing words, to try to find logical connections between words.

There are different effective strategies of the words learning, among them picture and sound associations, that is to try to associate new words with pictures in the mind (positive images are better for memory purposes) or to think of the sound association in the native language: *red – рудий, fortress – фортеця.* However, students should not forget about «translator's false friends», which sound similar in English and Ukrainian, but they have different meanings (a separate section should be devoted to them in the vocabularies): *бісквіт – sponge cake, not biscuit, which means 'сухе печиво'; симпатичний – good-looking, not sympathetic, which means 'чуткий'.*

So, students should try to find the strategies of learning English words suitable to their learning style in order to enlarge their vocabulary.

References:

1. Bailey, C. J. and Card, K. A. Effective pedagogical practices for online teaching: Perception of experienced instructors. Internet and Higher Education. 2009.
2. Campbell, Colin. Learner-Based Teaching. Oxford University Press, 2002.
3. Harmer, Jeremy. How to Teach English. Longman. 2003. 212p.
4. McCallum, George P. Idiom Drills for Students of English as a Second Language. New York: Thomas Y. Crowell Co. 1970.
5. Smackey, Thelma and Richard Beym. Using Proverbs as Conversation Starters. English Teaching Forum, Washington, D.C. May – June 1979.
6. Webster's New Twentieth Century Dictionary of the English Language. Unabridged. New York, 1993.

TO THE PROBLEM OF TEACHING TRANSLATION ON THE BASIS OF AUDIOVISUAL MATERIALS DURING THE PERIOD OF GLOBALIZATION

Олена Четверікова
кандидат філологічних наук, доцент
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
lena.shardulev@gmail.com

Today, the development of society is associated with the emergence of smart technologies, artificial intelligence, digital economy and education, which requires training of competent personnel, capable of providing an objective response to the challenges of globalization. Therefore, one of the most urgent tasks of modern higher education in Ukraine is to create digital educational environment, ensure the formation of values for harmonious self-development and self-education of students at all levels, and update the information and communication infrastructure. This task may be distinguished as: 1) an open set of information systems designed to provide various tasks of the educational process, the nature of which allows the use different information systems in the digital educational environment; 2) obtaining a set of resources that might provide both, the educational process and the process of managing a professional educational organization [1, p. 57].

The sphere of intercultural student training, including digital educational environment is grounded in a set of digital resources that create communication infrastructure and transmit information, which is modeled by the lecturer in order to help students deeply penetrate into any foreign language culture and form intercultural competence on its ground. The latter will stimulate critical thinking, the ability to develop individual educational autonomy of a student and master intercultural information.

Modern digital resources might combine interactive training courses on *Moodle* platforms, contemporary programs developed by the professors of the world's leading universities, available to a wide audience via the *Internet*, creating a unique online linguistic environment for effective learning of both general and professional foreign language, characterized by integrative unity, vastness, openness, and universality.

These online education programs follow the general principles of self-developing, scientifically based educational learning, theoretically grounded and connected with practice, accessibility, use of individual and collective forms of learning, feedback possibilities, hyper-textuality and interactivity and include specific principles of interdisciplinary approach. One of the learning management systems used in Ukraine, *Moodle* – is a modular dynamic virtual learning environment that allows creating and hosting courses for online learning. Another popular digital educational platform for online training courses *Coursera* (2012), a project of Stanford University, USA, provides an opportunity to improve the educational level for both teachers and students. Social networks *Facebook* and *Twitter*, create the possibilities for communication with all the participants in the educational process; fast messengers *WhatsApp* or *Viber* are the convenient tools for creating groups, sending messages, downloading audio and video information. Students can learn entirely online, or in a blended form, representing the integration of classroom activities and independent online classes in digital educational sphere. The integration of traditional and *e-learning* opens new perspectives for improving the quality of teaching pedagogical disciplines, as it significantly expands the possibility of varying the ways of solving didactic problems [2, p. 34].

Active development of video resources on the Internet provides availability, popularity and demand for audiovisual products. Audiovisual translation is becoming increasingly popular in the world, as TV channels and individuals create a huge amount of audiovisual material that requires transmission in different languages. Today audiovisual communication is becoming a popular product of the international market, which leads to high demand for its perfect translation. The issues of ensuring the quality of translation, the development of methods of teaching translation, the ways of effective interaction in the pair «translator - customer» are increasing. The complexity of the technology of the process of audiovisual translation and dubbing of content is explained by the presence of a large number of non-professional amateur translators, as well as insufficient elaboration of the theoretical foundations of audiovisual translation [3].

Because of globalization, the penetration of new sources of information into our lives, consumers of audiovisual works – viewers, distributors – have quite high requirements for the quality of translation of audiovisual products. The peculiarities of understanding the phenomenon of audiovisual translation and studying its regularities contradict the idea that audiovisual translation is not a special type of translation activity, but only a kind of interpretation or literary translation.

The perception of the translation of audiovisual products as literary, artistic, hinders the understanding of the essence of this type of translation, in which the result is significantly influenced by other semiotic systems strongly related to the textual component of the film, like visual syntax, or video series. Therefore, audiovisual translation is the process of decoding and transmitting the means of translation of the verbal component of the poly-semiotic unity of the audiovisual array, which results in the creation a new verbal component, suitable for further processing (subtitling, dubbing, localization). The general context of the work, the expected response of the content consumer and the functional limitations imposed by each type of further processing are also taken into consideration [2, p. 34].

In this regard, the investigation of audiovisual translation problems is attracting more and more attention. Audiovisual works are objectively unified and interconnected, possessing complex semantic structure of codes: visual, speech, noise, music, gestures. Contemporary audiovisual discourse shows genre diversity. Here, for example, belong such genres as novel, melodrama, detective, fantasy, war epic, documentary film, advertisement, interview, TV and radio-bridge, live broadcast. The textual material may be monological, dialogical (polylogical) and mixed. Monological materials are designed for indirect passive perception. They can be defined as intrapersonal language acts. Here we note significant in volume texts, which consist of interconnected statements, united logically, structurally and meaningfully, and having a relative semantic completeness. Dialogical (polylogical) forms are characterized as having spontaneous, linear nature, lack or redundancy of language, presence of colloquial vocabulary, structural heterogeneity of presentation [4, p. 237-239].

The audiovisual text is a complex, complete, informative message that includes audio and visual, verbal and nonverbal elements. So, when studying the phenomenon of audiovisual translation, its complex nature should be taken into account, that involves the simultaneous influence of verbal and nonverbal components, the interaction of which takes place in a creative direction. The main components of the «classical» text are the verbal part (inscription / signature, verbal text) and (more often) non-verbal – iconic, visual, represented by illustrations, photographs, drawings, diagrams, tables, symbolic images. The relationship between the verbal and visual parts of such a text can be varied. That is, the text intended for placement in online media must be adapted to the system of quick viewing or extended reading depending on the preferences of the audience, so the basic text in online media today is considered a dynamic unit that operates in real communication [5, p. 14].

To study the translation of audiovisual materials, it is necessary to use a separate methodological apparatus, different from that traditionally used in the study of interpretation or translation. The functional methodological approach to audiovisual translation should be based on the analysis of the restrictions imposed on the translator when working with an audiovisual work and due to the specifics of certain types of audiovisual translation. For example, when dealing with full dubbing translation, the main goal of the translator of the audiovisual text is to preserve the entertaining nature of the translated work, so special attention should be paid to functional limitations: synchronization of actors' lip movements with the phonetic form of the translated text [6, p. 38]. The concepts that define the essence of the limited translation: «synchronization» (synchrony) and «noise» (noise) were introduced by R. Mayoral, D. Kelly, and N. Gallardo within the communicative-functional approach to the investigation of audiovisual text translation [7, p. 359].

Most researchers stress on the poly-semiotic nature of the audiovisual material, the need to develop the methodological and terminological apparatus in the field of audiovisual translation research, the problems of teaching audiovisual translation. The process of understanding its structure, components, their meaning and interaction is an integral part of the professional activity

of an audiovisual translator in the conditions of multimodality of audiovisual discourse in the source language. It is unique for all types of audiovisual translation – translation of subtitles, translation for behind-the-scene dubbing and the like. The main strategies followed in creating all the subtitle sets were omission, reduction (brevity) and paraphrasing [8, p.124].

Out-of-frame audiovisual translation can be recorded and synchronously. Working in writing has all the advantages of written translation – you can view the original many times, consider and search for translation equivalents, use reference books, edit the translation, which creates the conditions for the most adequate translation. In the opinion of N.V. Bydasyuk, there are several factors that may complicate simultaneous audiovisual translation. These are the quality of equipment, the degree of lighting and sound insulation, the parameters of the room where the translator works, the location of microphones and their sufficient number, poor acoustics, the presence of staff not able to work with a translator [9]

In order to fulfil the work perfectly, a translator must show his willingness to understand the peculiarities of audiovisual work, be able to interpret it and translate adequately. In understanding the source text, the translator uses psychological mechanisms such as comprehension, memory, attention and probabilistic prediction [10, p. 185].

To understand the process of audiovisual translation, it is important to understand that creating a source work and creating a translated version (dubbed, dubbed or subtitled) are complex activities in which both the screenwriter and the translator are influenced by a number of extralinguistic factors [11]. The activity units of the comprehension process for the audiovisual translator and the basis of sets of methodological techniques for teaching comprehension as an integral part of the professional competence of the audiovisual translator are not verbal units, but holistic systems of ideas and meanings of different levels.

From the point of view of the activity approach to teaching translation, the stage of understanding is fundamental for the construction of the image of an audiovisual work. Since the stage of understanding precedes further activities of the translator, the process of understanding of the original audiovisual work has the same structure and nature, regardless of whether further professional activities of the audiovisual translator will be performed in the form of subtitles or dubbing.

The core of the methodology of teaching audiovisual translation and the formation of professional competence of the corresponding translator is centered in training to understand audiovisual materials and, perform the translation analysis of the whole set of semantic systems presented in audiovisual works.

According to A.V. Kozulyaev, for each stage of the process of audiovisual work translation on the basis of the system properties of poly-modal audiovisual discourses, there exists a specific methodological method. It includes such items as: understanding and interpreting the original audiovisual work, including plot mapping of the work and highlighting the main character and his antagonists; identification of conflicts, drawing up a plot-emotional map of plot development, and compilation of linguistic images of the main characters; analyzing information flows and mapping them by scenes; correct determining of strategies and methods of translation for the correct rendering of cultural realities; the right choice of translation strategy for the original audiovisual work; correspondence of language sub-code parameters of pseudo-oral character in the original text and the text of translation; adequate transfer of emotional content in the target language, discursive and genre characteristics; compliance with the plot integrity and logical plot development; stability of the parameters of the selected genre sociolect throughout the entire translation [10, p. 191].

At the first stage of the comprehension process, the translator is ready to understand audiovisual discourse as accurately and fully as possible in the whole set of its semantic systems in order to then transmit it in the language of translation. It is a question of perception of an audiovisual work in all fullness of its senses, which are not reduced only to a linguistic component [11]. Therefore, the most important element of teaching audiovisual translation is to change the approach to the process of understanding the original discourse. The translator's readiness must be accurately correlated with the linguistic and speech features of the target audience. The most important methodological task is to form the translator's attitude to the implementation of the

translation only after a complete review of the proposed work [12]. This differs significantly from the practice of performing other types of translation (in particular, oral).

Interpretation of the audiovisual material presupposes deep level of understanding, at which linguistic knowledge is correlated with knowledge about the world, with the structures of representation and storage of knowledge, with previous human experience. The addressee is able to draw conclusions, get a conceptual picture of the world as a whole and distinguish its individual components, appreciate the level of authenticity and interpret the discourse on the basis of learned information only if there is a necessary base of common and shared knowledge [13, p. 9-10].

At the end of the understanding stage, the translator correlates the interpretations being formed with the genre features specified for audiovisual works in the culture of the target language and with the sociolects of genres and target audiences inherent in specific cultures [11].

It should be remembered that the translator first of all understands the meaning of the audiovisual work, and then transmits it in the target language, and does not translate the text presented in a film in order to understand its implicit meaning later. Only after the translator understands the meaning of the message and the intention of the «collective author» of the audiovisual work, he will begin to analyze its linguistic, sociocultural, subject specificity in order to develop a translation strategy and technical methods for its implementation.

Summing up the information dealing with audiovisual translation we should say that this specific work needs further theoretical grounding and practical mastering as an independent stage of teaching in order to achieve success in the professional activity of a future translator and work out appropriate methodological tools.

Література:

1.Лапин В.Г. Цифровая образовательная среда как условие обеспечения качества подготовки студентов в среднем профессиональном образовании. *Инновационное развитие профессионального образования*. 2019. № 1 (21). С. 55-59.

2 Малёнова Е. Д. Теория и практика аудиовизуального перевода: отечественный и зарубежный опыт. *Коммуникативные исследования*. 2017. №2 (12). С. 32-46.

3. Diaz Cintas J., New trends in audiovisual translation (ed.) Bristol, Multilingual Matters, 2009. 277 p. URL: https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:jwZYo4iIhSUJ: https://www.academia.edu/28177583/New_Trends_in_audiovisual_translation+&cd=2&hl=ru&ct=clnk&gl=ua

4.Черниш О. Сутнісні характеристики понять «медіа дискурс» та «медіа текст» у сучасній медіа лінгвістиці. *Наукові записки. Серія: «Філологічні науки» (Мовознавство) Матеріали VII міжнар. Наук. практ конф. [«Мови і світ: дослідження і викладання»], Кіровоград, 28-29 березня 2013р.)*. Кіровоград : Кіровоградський держ. пед. ун-т. ім. В. Винниченка, 2013. С. 309-313.

5. Talbot, M. Media Discourse: Representation and Interaction. Edinburgh: Edinburgh University Press. 2007. 198 p.

6. Chaume, F. Synchronization in dubbing. A translational approach. Orero, P. (Ed.) Topics in audiovisual translation, Amsterdam, Philadelphia, John Benjamins Publ. Co. 2004. P. 35-52.

7. Mayoral R., Kelly D., Gallardo N. Concept of Constrained Translation. NonLinguistic Perspectives of Translation. *Meta*. 1988. Vol. 33-3. P. 356-367.

8. Бахов І.С. Субтитрування в перекладі як інструмент формування професійної ідентичності перекладачів в умовах глобалізації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. 2019. № 38. Том 1. С. 122-127.

9. Бидасюк Наталия Васильевна, Кучман Игорь Николаевич Синхронний аудіовізуальний переклад: виклики професії. *Ученые записки Крымского федерального университета имени В. И. Вернадского. Филологические науки*. 2012. URL: https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:lJ5eXxFrMUQJ:https://cyberleninka.ru/article/n/sinhronniy-audiovizualniy-pereklad-vikliki-profesiyi+&cd=1&hl=ru&ct=clnk&gl=ua

10. Козуляев А.В. Понимание как составляющая процесса аудиовизуального перевода и методические приемы обучения пониманию аудиовизуальных произведений. *Вестник ПНИПУ. Проблемы языкознания и педагогики*. 2018. №4. С.181-199.

11. Chaume, F. Audiovisual translation: Dubbing (Translation practices explained series). London. Routledge. 2012. 235 p. URL: https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:y_GN_S4KLaQJ:https://www.routledge.com/Audiovisual-Translation-Dubbing/Chaume/p/book/9781905763917+&cd=2&hl=ru&ct=clnk&gl=ua

12. Гавриленко Н.Н. Теория и методика обучения переводу в сфере профессиональной коммуникации. М. 2009. URL: https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:jJMz04yNecgJ:https://www.sworld.com.ua/konfer27/83.pdf+&cd=1&hl=ru&ct=clnk&gl=ua

13. Кубрякова Е.С., Демьянков В.З. К проблеме ментальных репрезентаций. *Вопросы когнитивной лингвистики*. Ин-т языкознания (Москва); Тамбов. гос. ун-т им. Г.Р. Державина. 2007. № 4. С. 8-16.

МЕТОД ПРОЄКТІВ ЯК ОСВІТНЯ ТЕХНОЛОГІЯ В НАВЧАННІ (З ДОСВІДУ РОБОТИ КАФЕДРИ АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ІДГУ)

Ольга Шикиринська
кандидат філологічних наук, доцент
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
olyasikshik@ukr.net

Світ постійно змінюється, а це означає, що модель навчання повинна модернізуватися, щоб досягти успіху в майбутньому, особливо для тих, для кого нинішня система навчання не працює належним чином. Згідно з останнім опитуванням, 50% студентів не готові до роботи за спеціальністю, тому модель навчання потрібно переосмислити, щоб зробити її більш ефективною. Підхід, орієнтований на студента, ставить його в центр навчального процесу, що дуже важливо для створення сприятливого навчального середовища, заохочуючи бути активними та відповідальними учасниками навчання. Концепцію особистісно-орієнтованого навчання розробляли дослідники Ю. Бондаревська, І. Котова, В. Серикова, І. Якименська, Н. Алексєєва, А. Хуторський.

Стрімкі зміни в системі викладання XXI століття вимагають ефективних змін у навчальних технологіях, вдосконалення та упровадження нестандартних форм викладання, нових підходів до навчання іноземної мови. Зараз навчання не є виключно теоретичною підготовкою, а й можливістю навчитися сприймати та відтворювати інформацію, працювати самостійно. Метод проєктів або проєктний метод є одним із найефективнішим методом викладання, за допомогою якого здобувачі вищої освіти мають змогу розвинути інтелектуальні та пошуково-дослідницькі здібності, незалежність та відповідальність у процесі навчання. Цей метод є універсальним способом інтенсифікації процесу навчання, полягає у виявленні значного потенціалу особистісного розвитку здобувачів вищої освіти. Проєкт з лат. «projektus» означає «викинутий вперед», з фр. «projet» – «намір, який буде здійснено у майбутньому». Метод проєктів має на меті формування здібностей особистості, які б дозволили орієнтуватися та ефективно діяти у реальних життєвих ситуаціях, адаптуватися до умов, що постійно змінюються. Згідно з традиційною історіографією, проєктний метод, теоретичною базою якого стала «прагматична педагогіка» американського філософа та педагога Джона Дьюі, виник у другій половині XIX століття в сільськогосподарських школах США та був введений у науковий обіг у 1918 році педагогом В. Х. Кілпатріком у його статті «The Project Method». Але існує думка про те, що даний метод виник ще у XVI столітті та застосовувався в академіях архітектури у Римі та Парижі під час проектування пам’ятників, фонтанів, палаців. Починаючи з 1765 року проєкт стає методом викладання, який був впроваджений в інженерних школах Франції, Німеччини та Швейцарії. В 1865 році цей метод був представлений В. Б. Роджерсом в Масачусетському інституті технології в США. В 1880 році К. М. Вудворт вводить поняття проєкту в шкільне навчання. Згодом ця ідея була розповсюджена, починаючи від уроків труда у школі до технічно-професійної освіти.

О. М. Пєхота визначає проєкт як цільовий акт діяльності, в основі якого лежать інтереси дитини [5, с. 148].

За С. У. Гончаренко метод проектів – це організація навчання, за якою учні набувають знань і навичок у процесі планування й виконання практичних завдань — проектів [2, с. 273].

На думку Ахраменко Є. В., основними факторами, які обумовлюють необхідність використання проектної діяльності, є:

1) підвищення мотивації до вивчення іноземної мови;
2) розвиток навичок мовленнєвої взаємодії;
3) розвиток самостійності, активності здобувачів вищої освіти [1].

Існують основні вимоги до використання методу проєктів, серед яких слід виділити наступні:

1) наявність значимої в дослідницькому, творчому плані проблеми, яка потребує інтегрованого знання, дослідницького пошуку її вирішення;
2) практична, теоретична значимість припущенних результатів;
3) самостійна (індивідуальна, парна, групова) діяльність здобувачів вищої освіти під час або після заняття;
4) структурування змістової частини проєктів;
5) використання дослідницьких методів: визначення проблеми, обговорення методів дослідження, оформлення кінцевих результатів, аналіз отриманих результатів, підведення підсумків, висновки [8].

Метод проєктів є вельми адаптивним методом та може бути використаним на будь-якому рівні навчання, починаючи з початкового до поглибленого. Проєкт є спеціально організованим комплексом дій, які завершуються отриманням унікальних неповторних результатів. Використання методу проєктів під час аудиторних занять з іноземної мови має на меті розширення лексичного мінімуму, формування мовних та країнознавчих знань, закріплення вивченого лексично-граматичного матеріалу, формування інтересів здобувачів вищої освіти в інтегрованих галузях знань, розвиток творчих здібностей, формування соціолінгвістичних та прагматичних компетенцій, розвиток вміння взаємодіяти один з одним. Метод проєктів виступає як мотивуючий фактор завдяки тому, що центр у навчанні зміщується з викладача на здобувача, тим самим створюючи усі умови для сприятливої та плідної взаємодії, адже особистісно-орієнтоване навчання має на меті зробити навчання більш гнучким, надаючи можливість здобувачам вищої освіти брати учать в освітньому процесі якнайактивніше. Виконання проєктних завдань дає змогу використовувати іноземну мову на практиці, що сприяє подальшому розвитку інтересу у здобувачів вищої освіти до вивчення іноземних мов. Основними принципами проєктної роботи, на думку Душеїної Т. В., є варіативність (варіативна діяльність включає індивідуальну, парну, групову форму роботи); вирішення проблеми (за допомогою іноземної мови); когнітивний підхід до вивчення граматичного матеріалу; навчання з інтересом; особистісний фактор; адаптація завдань. Під час вивчення іноземної мови слід виокремити такі види проєктів, як конструктивно-практичні (напр., розробка життєвих ситуацій), ігрові – рольові (напр., драматизація якоїсь події), інформаційні (напр., «Сфери використання англійської мови»), дослідницькі, проекти по типу конкретного психологічного дослідження (напр., «Використання англійської мови в Україні»), видавничі (напр., стаття в газету), сценарні (напр., «Вечір англійської мови»), творчі роботи (напр., переклад творів англійською або українською мовами), ситуаційний аналіз (case-study) [3]. Саймон Хайєнс наголошує на наступних видах проєкту, як проєкті-повідомлення або дослідницькі проєкти (Information and Research Projects); проєкти-інтерв'ю (Survey Projects); проєкт-виробництво (Production Projects); проєкт – рольова гра та драматичні вистави (Performance and Organizational Projects).

На кафедрі англійської філології ІДГУ кожного року проводиться конкурс проєктних робіт форматі відео-презентацій англійською мовою, у ході підготовки до яких здобувачі вищої освіти розвивають навички самоконтролю та самоосвіти, вчаться працювати у команді, самостійно приймати рішення при виборі лідера та розподілі

обов'язків, проєктна діяльність збуджує інтерес до пізнавальної діяльності, дозволяє розвинути креативність та пошук нестандартних рішень. Минулого року здобувачам вищої освіти ІДГУ факультету іноземних мов було запропоновано підготувати проєктні роботи на тему «Культурологічне різноманіття англомовних країн» («Cultural Diversity of English-speaking Countries»). Викладачами кафедри англійської філології був підготовлений орієнтовний список тем, план з уточненнями, на які саме ключові моменти слід звернути уваги під час підготовки проєкта, та саме етапи роботи, які включають підготовку (визначення теми і цілей, формування робочої групи), планування (визначення джерел, способу збору і аналізу інформації, розподіл обов'язків між членами робочої групи), дослідження (збір та уточнення інформації), формування результатів та висновків (аналіз інформації, формулювання висновків), захист проєкту (відео-презентація). Усі проєкти були виконані на високому професійному рівні, враховуючи усі мовні компетенції, необхідні для майбутніх перекладачів та викладачів іноземних мов. Підготовлені відео-презентації будуть використані при вивченні курсу «Країнознавство англомовних країн».

Література:

1. Ахраменко Е. В. Проект на уроке английского языка. *Молодой учёный:* ежемесячный научный журнал. Казань, 2013. Вып. 12 С. 404-405.
2. Гончаренко С. Ц. Український педагогічний словник. К. : Либідь, 1997. 205 с.
3. Душеина Т. В. Проектная методика на уроках иностранного языка. *Иностранные языки в школе*. 2003. № 5. С. 38-42.
4. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования: уч. пособ. / Е. С. Полат, М. Ю. Бухаркина, М. В. Моисеева, А. Е. Петров ; под ред. Е. С. Полат. М. : Изд. центр «Академия», 1999.С. 64-85.
5. Освітні технології : навч.-метод. посіб. / [О. М. Пєхота, А. З. Кіктенко, О.М. Любарська та ін.] ; за ред. О. М. Пєхоти. К. : А. С. К., 2001. 256 с.
6. Полат Е. С. Метод проектов на уроках иностранного языка. *Иностр. яз. в шк.* 2000. № 2. С. 3-10.
7. Полат Е.С. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования: учебное пособие для студентов высших учебных заведений. М.: Издательский центр «Академия», 2009. 272 с.
8. Полат Е. С. Метод проектов на уроках иностранного языка. Иностр. яз. в шк. 2000. № 2. С. 3-10.

BLENDED LEARNING IN TEACHING ESSAY WRITING

Tetiana Shyliaieva
lecturer
Izmail State University of Humanities
izm.tatyana1965@gmail.com

The introduction of new forms and methods of interactive learning is a requirement of the 21st century. Approaches that blend on-campus modes with face-to-face methods in language teaching are recently reshaping the educational landscape across various contexts including Ukraine. At present a lot of teachers use blended learning approach as alternative to traditional course of learning foreign languages.

Writing in a foreign language is one of four major skills and it requires a special intention since it is a productive skill. Writing can be described as the mental work, which involves inventing ideas, thinking about how to express them, and organizing them into sentences and paragraphs that will be clear to readers. Essay writing in English differs a lot from the rules of writing in Ukrainian, that is why students have problems in mastering the writing techniques and make a number of mistakes in their essays. The difficulties are not only in generating and organizing ideas, but also in translating these ideas into a readable text. Blended learning helps increase student-student and student-teacher interactions, reduce communication anxiety, motivate students to become more independent and autonomous learners, and enhance their academic English writing ability.

Computers have been increasingly applied in the teaching and learning of foreign languages in recent years. The advancement of technology in education has widespread implication on English language classroom. More and more teachers use blended learning today because of quarantine restrictions, so it remains a topical issue for investigation.

The term «blended (hybrid) learning» began to be widely used in teaching methods after the publication in 2006 by Bonk and Graham of the book «Handbook of blended learning». This learning style, as defined by Thorne, blends online learning with more traditional methods of learning and development [1, p. 2]. Thorn writes that the potential of blended learning is almost limitless and represents a naturally evolving process from traditional forms of learning to a personalized and focused development path [1, p.5]. Kupetz & Ziegenmeyer referred to blended learning as «the purposeful arrangement of media, methods and ways of organizing learning situations through combining traditional media and methods with e-learning elements and possibilities» [2, p.179-180].

A number of studies and research have been held in recent years. Hall, S., & Villareal, D. (2015) conducted a study entitled «The hybrid advantage: Graduate student perspectives of hybrid education courses» [3]. The students were involved in online learning activities, for instance course content provided by the educators was presented in online medium using Microsoft Power Point and Prezi Presentations. The result of this study has shown that students were able to develop their learning understanding and heighten their motivation level. McCall (2017) explored the usage of microblogs on Facebook to develop students' academic reading and writing skills. The researcher applied an action research using quantitative and qualitative data collection involving classroom observation, survey and interview [4]. The teacher set up a Facebook microblog to have an online class session with the students. He will post a picture or articles for students to read, report, and comment. Based on the discussion of the study, students positively responded to the use of Facebook application for writing tasks. They viewed blended learning approach as an interactive and creative way of learning.

Traditional physical classrooms have been the dominant form of knowledge transfer for at least 3,000 years. We consider offline sessions (on-campus learning, physical meetings) to be one of the choices in initial learning activities. On the other hand e-learning is more often used in the educational process nowadays. There are a lot of advantages of e-learning. In online environment, advanced students can choose to do some new things and are free to choose learning content and focus on the difficult part to reach the higher standard of the course. Those who are slow to grasp the content can learn it in advance and try to meet the lower standard. They can also choose to spend more time learning it for deep and better understanding. In addition, students need not worry about missing the classes as they can find some other suitable time to learn and make it up. However, it has its own weaknesses such as academic dishonesty. Besides, not every student is good at online technology. The way to overcome these problems is conducting blended learning. It integrates the best aspects of face-to-face and online interactions for each discipline. The numerous studies of the effects of blended learning demonstrated that blended learning classes produce statistically better results than their face-to-face, non-hybrid equivalents.

Blended learning has three main components:

- traditional direct personal interaction of participants in the educational process (face to face - F2F);
- interactive interaction mediated by computer telecommunications technologies and electronic information and educational online resources (computer mediated – CM);
- self-study (SS).

Teachers are supposed to find out suitable learning methods by looking for any possible assistance to provide students with interesting, effective teaching and learning.

Researchers single out four forms of leaning where the Internet is used: web-enhanced (some time of leaning is online), blended (up to 45 % online) and hybrid learning (45-80 % online) [5]. In foreign literature on blended learning there are six models of it: *Face to Face Driver, Rotation, Flex, Online Lab, Self-blend, Online Drive,* as well as some additional categories such as *Flipped Classroom* and *Lab Rotation.*

1) ***Face-to-Face Driver Model***. This approach allows students who are struggling or working above their grade level to progress at their own pace using technology in the classroom.

2) ***Rotation Model.*** In this form of blended learning, students rotate between different stations on a fixed schedule – either working online or spending face-to-face time with the teacher.

3) ***Flex Model.*** With this approach, material is primarily delivered online. Although teachers are in the room to provide on-site support as needed, learning is primarily self-guided, as students independently learn and practice new concepts in a digital environment.

4) ***Online Lab Model.*** In this scenario, students learn entirely online but travel to a dedicated computer lab to complete their coursework.

5) ***Self-Blend Model.*** Students opt to supplement their learning through online courses offered remotely. In order for this method of blended learning to be successful, students must be highly self-motivated.

6) ***Online Driver Model.*** At the opposite end of the spectrum from face-to-face driver we have online driver, which is a form of blended learning in which students work remotely and material is primarily delivered via an online platform. Although face-to-face check-ins are optional, students can usually chat with teachers online if they have questions. This model of blended learning is ideal for students who need more flexibility and independence in their daily schedules [6, p. 172].

The present paper describes and evaluates blended learning while teaching students how to write an essay. University students learn how to write different types of essays in the courses «Academic Writing» and «English: Level C1». They need this writing skill in order to be able to participate in students Olympiads or to pass an international English test like TOEFL or IELTS. Students are trained to use academic English in writing competently during the course of blended learning using on-campus instructions as well as studying on the Internet.

The process of writing involves five aspects that should be considered, namely content, organization, vocabulary, language use, and mechanics. Content is an aspect of writing that refers to unity of the paragraph, organization refers to the coherence, vocabulary deals with word selection, language use focuses on grammar, and mechanics refers to punctuation and capitalization.

The following digital technologies and resources can be used in classes at different stages of working at essay writing. The first one is the stage of *student preparation*. It is better to have on-campus learning at this stage, to show logical connections of essay writing with other topics and the practical significance of the results, to check the foundation of knowledge. Here you can recall what the students learned earlier, for example, writing formal and informal letters, explain the practical value of future learning outcomes in the module or topic, give a general impetus to interest students in the topic. Therefore, visualization technologies, interactive materials and personal explanations of the teacher (directly in the classroom) will be appropriate.

Next goes the stage of *learning the new material*. At this stage, we need technologies that will bring the right content and new ideas, as well as explain the training material as clearly as possible. Teachers can use videos, presentations, webinars, texts, graphics, and visual interactive models. A teacher can use the site https://app.essayjack.com to create essay drafts and templates and review students' papers. Here English learners find out about the structure of an essay, how to write a topic and supporting sentences in a paragraph, and how to apply transition markers. They learn that a well-written paragraph has a controlling idea, supporting points, and a conclusion related to the idea.

At the *training stage*, students find out about new approaches to solving problems on a new topic by means of examples and demonstrations. This is the part of the educational process where a professional skill is formed. Technologies that allow to organize individual and collective practical work will be useful for this stage. For example, virtual boards and simulators, interactive applications, online surveys, editors for collaboration.

At the *experimental stage*, students individually or in groups perform practical tasks and try to apply the acquired knowledge. For the practical or experimental stage, we recommend virtual laboratory work, interactive practical tasks, multilevel individual and group tasks (presentations, training exercises, projects, video conferences, forums, etc.). They can do interactive transition

words exercises on numerous sites [7]. Examples of essay writing with practical tasks are presented on the site of the British Council [8], which will give the students an idea of a typical essay in English.

As students advance, to improve essay writing skills they need in-depth support. They need to organize their thoughts and learn to clearly communicate their ideas in writing. However, it can be challenging for teachers to provide personal attention to each pupil. This is where teachers can use Essay Punch (https://www.essaypunch.com). The site takes users through the process of writing an essay. From pre-set writing prompts users learn to develop an idea and write their descriptive, informative and persuasive essays. It provides online interactive exercises that guide users step by step through pre-writing, writing, organizing, editing, rewriting, and publishing [9].

The *assessment stage* involves the reaction of the participants to the task performed by the student. This can be a formative or summative assessment. In blended learning, assessment can be automatic or conducted by the teacher or other participants in the educational process. Students can perform peer assessment on the forum of the University site http://moodle.idgu.edu.ua/moodle/. Then essays are submitted to the teacher's assessment on the platform Moodle. The Moodle represents one of the most widely used open-source e-learning platforms, that enables the creation of a course website, ensuring their access only to enrolled students

We can summarize that blended learning allows gifted students to progress quickly while giving remedial students the opportunity to for the extra instruction they need. Therefore, students who learned through the implementation of blended learning approach obtain better results in their writing concordance to their perception. Thus, educators might consider mixing traditional approach with technological advances and online activities that can accelerate students' English learning specifically in writing skills. Nonetheless, the adopters of blended learning approach must consider the challenges and barriers that might be encountered to avoid any unnecessary incidents during the implementation. Using blended learning in the classroom may help develop students' interest and confidence in writing, enhance their technological and social skills, develop learners' autonomy, and improve students' attitudes towards English language learning [10].

We see the prospects of further investigation in mapping out practical courses for various aspect of teaching academic writing in English.

Referenses:

1. Thorne, K. Blended learning: How to integrate online and traditional learning. London: Kogan Page. 2003. URL: https://kenanaonline.com/files/0011/11429/Blended-Learning.pdf

2. Kupetz, R., & Ziegenmeyer, B. Blended learning in a teacher training course: integrated interactive e-learning and contact learning. ReCALL, 17(2). 2005. P. 179-196.

3. Hall, S., & Villareal, D. The Hybrid Advantage: Graduate Student Perspectives of Hybrid Education Courses. International Journal of Teaching and Learning in Higher Education, 27(1). 2015. P. 69-80.

4. McCall, H. Using microblogs on Facebook to develop students' academic reading and writing skills. 2017. URL: faculty.edfac.usyd.edu.au/projects/usp_in_tesol/pdf/volume12/ Article05.pdf

5. Рубцов Г.И., Панич Н. В. Смешанное обучение: анализ трактовок понятия. URL: https://mgimo.ru/upload/iblock/f21/panich.doc.pdf

6. Bonk C. J. & Graham, C. R. Handbook of blended learning: Global perspectives, local designs //San Francisco, CA: Pfeiffer Publishing. 2006. 571 p.

7. Transition words exercises. URL: https://www.grammarbank.com/transition-words.html, https://eslflow.com/transitional-connecting-and-linking-words-exercises.html, https://www.learnesl.net/transition-words-exercises-with-answers/, http://www.englishvocabulary=exercises.com/eveexercises/EngVocEx_transitions_1.htm.

8. British Council. URL: https://learnenglish.britishcouncil.org/skills/writing/advanced-c1/an-opinion-essay, https://learnenglish.britishcouncil.org/skills/writing/advanced-c1/an-essay-about-women-in-science

9. Online Resources That Help Improve Essay-Writing Skills. URL: https://thejournal.com/Articles/2015/06/25/15-Online-Resources-That-Help-Improve-Essay-Writing-Skills.aspx

10. Теорія та практика змішаного навчання: монографія / В.М. Кухаренко, С.М. Березенська, К.Л. Бугайчук, Н.Ю. Олійник, Т.О. Олійник, О.В. Рибалко, Н.Г. Сиротенко, А.Л. Столяревська; за ред. В.М. Кухаренка. Харків: «Міськдрук», НТУ «ХПІ», 2016. 284 с. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPIPress/23536/3/Kukharenko_Teoriia_ta_praktyka_2016.pdf

Збірник наукових праць

Українською та англійською мовами

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «**Актуальні проблеми навчання іноземних мов в умовах дистанційної освіти**» (24 лютого 2022 р.). ІДГУ: збірник наукових праць. Ізмаїл. 2022. 54 с.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:
Я.В. Кічук,
доктор педагогічних наук, професор, ректор Ізмаїльського державного гуманітарного університету.

Упорядники: О.Є. Мартинчук

Верстка та дизайн: О.Є. Мартинчук

Матеріали доповідей подані в авторській редакції. Відповідальність за зміст, технічні помилки, грамотність, достовірність інформації та точність викладених фактів несе автор та науковий керівник (за наявності).

Зважаючи на свободу наукової творчості, редколегія бере до публікації статті й тих авторів, думки яких не в усьому поділяє.

Матеріали конференції розміщенні на офіційному сайті Ізмаїльського державного гуманітарного університету за адресою **http://idgu.edu.ua**.

Підписано до друку 24.03.2022. Формат 60х90/8.
УМ. друк. арк. 4,4. Тираж 100 прим. Зам. № 566

Віддруковано в редакційно-видавничому відділі
Ізмаїльського державного гуманітарного університету

Адреса: 68610, Одеська обл., м. Ізмаїл, вул. Рєпіна, 12, каб. 208
Тел.: (04841) 4-82-42
E-mail nauka_idgu@ukr.net